Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראָשען

היינט 10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 280 | Łódź, Niedziela, 7 grudnia 1930 r. | אכטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג י״ז כסלו תרצ״א | № 280

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאדז, פּעטריקאווער 21, טעל. 224-71

דירה־געלד זאל נישט געהעכערט ווערען
צוליב דעם ווירטשאַפטליכען קריזיס אין לאנד

וואַרשאַ, 6. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָ־רעספּאָנדענט) אין צוזאַמענהאַנג מיט די אַלאַרמי־רענדע ידיעות וועגען פּראָיעקט צו העכערען ביז 70 און אַפילו הונדערט פּראָצענט דאָס דירה־געלד, וואָס דאָס וואָלט געווען אַן אונערטרעגליכע לאַסט פאַר די ברייטסטע שיכטען פון דער בעפעלקערונג, בעזונדערס אין דער איצטיגער קריזיס צייט, ברענ־גען אייניגע בלעטער פאָלגענדע בערוהיגענדע ידיעה, דהיינו, די קלאַנגען וועגען העכערען דאָס דירה געלד זאָלען זיין פאַלש און קיין שום ענדע־רונגען אין דירה־געלד זענען נישט פאָראויסגעזעהן.

די קלאַנגען זאָלען שטאַמען דערפון, וואָס אין די רעגירונגס־קרייזען בעהאַנדעלט מען שוין זייט דריי יאָהר אַ פּראָיעקט פון אַ שטייער אויפ'ן דירה־געלד פאַר בוי־צוועקען. דער דאָזיגער פּראָיעקט האָט אָבער בלויז אַ טעאָרעטישע בעדייטונג און צוליב דער איצטיגער ווירטשאַפטליכער לאַגע וועט דער פּראָיעקט נישט פאָרסירט ווערען נישט דורך אַ דעקרעט, נישט אויפ'ן געזעצגעבערישען וועג.

דעמאָקראַטיע, אָבער ביי אַ פעסטער דיסציפּלין
דעוואַי וועגען מאַרשאַל פּילסודסקי

פּאַריז, 6. (ספּ. טעל.) דער אַמעריקאַנער קלוב האָט איינגעאָרדענט אַ פריהשטיק לכבוד דעם נעוו. פינאַנץ ראַטגעבער פון דער פּוילישער רע־גירונג דעוואַי. אין דער רעדע, וועלכע דעוואַי האָט אויפ'ן באַנקעט געהאַלטען, האָט ער געזאָגט צווו. אַ., אַז מאַרשאַל פּילסודסקי גלויבט אין דע־מאָקראַטיע און פּאַרלאַמענטאַריזם, ער האַלט אָבער, אַז אין די יונגע מלכות דאַרפען אַלע אינסטיטוציעס עקזיסטירען צוגלייך מיט שטרענגער דיסציפּלין.

בנוגע דער פראַגע וועגען אַ נייער מלחמה האָט דעוואַי זיך אַרויסגעזאָגט, אַז אין אייראָפּע איז איצט אַ קריג אוממעגליך.

דער נעבעל אין בעלגיען
האָט דערשטיקט צום טויט 64 פּערזאָן

בריסעל, 6 (ספּ. טעל.) די געהיימנישפולע „עפּידעמיע", וואָס האָט אַרויסגערופען אַזאַ גע־וואַלדיגע פּאַניק צווישען די איינוואוינער פון מאָל מאָז, איז שוין איינגאַנצען קלאָר געוואָרען. ווי די מעדיצינישע און כעמישע עקספּערטיזע שטעלט פעסט, איז די סיבה פון דער דאָזיגער מגפה געווען אַ געדיכטער נעפעל, וואָס האָט זיך אַראָפּגעלאָזט אין דאָנערשטאָגען טאָג, און דערפון זענען אומגעקומען מענשען מיט שוואַכע הערצער און קראַנקע לונגען, וועלכע האָבען די דאָזיגע שטיקענדע לופט נישט געקענט פערטראָגען.

ביז איצט איז פערגאַטירט די צאָהל פון 64 טויטע.

בריסעל, 6 (ספּ. טעל.) די דאָקטוירים, וואָס האָבען זיך בעטייליגט אין דער עקספּערטיזע שטעלען פעסט, אַז דער נעפעל, וואָס האָט זיך אַראָפּגעלאָזט אין דער געגענד פון לייזש, האָט נישט ענטהאַלטען אין זיך קיין גיפטיגע גאַזען. איין דאָקטאָר האָט ערקלערט, אַז אויך איהם אַליין האָט דער דאָזיגער נעפעל גענומען שטיקען אין האַלז.

די לאַגע האָט זיך אָבער איצט בעדייטענד פערבעסערט.

זעלבסטמאָרד פון אַ הויכען סאָ־וויעטישען בעאַמטען אין רוים

רוים, 6 (ספּ. טעל.) דער ערשטער סעק־רעטאַר פון דער סאָוויעטישער אמבאַסאַדע אין רוים, ענצביוש לעווין, איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד.

די איטאַליענישע פּאָליציי גלויבט אָבער נישט אין דאָזיגען זעלבסטמאָרד, און פירט דורך אַ גענויע אויספאָרשונג.

JASNIEJ SŁOŃCA

עכט נור אין אָריגינעלע שאַכטעל בעמערקונג! זאַפּראַווע אויף דער וואַג אַרבייטען מיר נישט. וואַרפט זאַלכע אָב אלס פאַלשע סחורה

בילדונגס־מיניסטער קראַנק געוואָרען?

וואַרשאַ, 6 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָ־רעספּאָנדענט). דער בילדונגס־מיניסטער טשערווינ־סקי איז קראַנק געוואָרען אויף גריפּע.

צוליב'ן בעווייזען זיך אין דער פּרעסע נאָטיצען וועגען פּערלוסט, וואָס עס האָט כלומר'שט געזאָלט האָבען די פירמע „SILESIA" אַקצ.־געז. אין ביליץ צוליב די אומגליקליכע פינאַנץ אָפּעראַציעס פון וויצע־דירעקטאָר פון דערזעלבער געז. י. גאָלד שטעלען מיר אַנגענעהם פעסט, אַז די פערזיכערונגס געז. „Silesia" פירט ווייטער אויס איהרע פערפליכטונגען. אַלס בעווייז דינט די אויסצאָהלונג אונז אין היינטיגען טאָג דורך דער דאָזיגער געזעלשאַפט די סומע פון 2.680 דאָלאַר פאַר אונזער בעליטענעם היזק פון אַ שׂרפה.

לאָדז, דעם 4־טען דעצעמבער 1930.

Syndyk Masy Upadłości
firmy U. BORENSTEIN
Łódź, Napiórkowskiego 46
(—) Natan Grynberg, Adwokat (—) U. Borenstein

זונטאָג, דעם 14־טען דעצ. ד. י. וועט אין רייבערט'ס שוהל (פּאָלודניאָווע 28) בענטשען דאָס ערשטע חנוכה־ליכטעל

דער גוט־בעקאַנטער קאַנטאָר ה'

מיטעלבערג

מיט אַ בעוואוסטען כאָר.

איינטריטס־קאַרטען צו בעקומען אין „באַר וואַרשאַווסקי", נאָוואָמיעסקאַ 19, ביי פּאַרבער.

לאָדזער יודישער פליישער־פעראיין
24 פּיעטריקאָווער 24

בעט אַלע מיטגלידער צו קומען צו דער

אלגעמיינער פערזאַמלונג,

וועלכע קומט פאָר היינט, זונטאָג, דעם 7. דעצ. ד. י. פּינקטליך 5 אַ זייגער נאָכמ. אין פעראיינס־לאָקאַל (פּיעטריק. 24) מיט דער טאָג־אָרדנונג:
1) געשעפטס אַנגעלעגענהייטען, 2) וואַהלען פון אַ נייער פערוואַלטונג, 3) פרייע פאָרשלאַגען. אַלע מיטגלידער ווערען געבעטען פּינקטליך צו ערשיינען.

די פערוואַלטונג פון לאָדזער יודישען פליישער־פעראיין.

9850

Z okazji zaręczyn ukochanej siostry mojej

p. ANKI MORDROWICZÓWNY

z p. HERMANEM BAWEŁNIAKIEM

życzę wiele szczęścia i różowej przyszłości.

Jakób Mordkowicz

Z okazji zaręczyn przyjaciółki naszej

p. ANKI MORDKOWICZÓWNY

z p. HERMANEM BAWEŁNIAKIEM

życzymy wiele szczęścia na nowej drodze życia.

BLUMA IZRAELSKA
PINKUS GOTLIB

אכטונג!

אַלע נוצען די בעקאַנטע און ערשטקלאַסיג־עמפּפעהלענדע

ארץ־ישראל'דיגע ווינען
און קאָניאַקען

„כרמל"־אָריגינאַל

ספּעציעל פאַר רעקאָנוואַלעסצענטען

מעדאַק
ברזילי
און קאָניאַק

אויף אונזער שוץ־מאַרקע זעהט אויפמערקזאַם

בנות אגודת ישראל זאַכאָדניאַ 66

כמעט בחנם נאָר פאַר 1 זל. אַ חודש

מיר גיבען קורסען פאַר די קינדער (מיידלעך) פון די פאָלקס־שולען. עס ווערט געלערנט: דאַווענען, יודיש, העברעאיש דינים, געשיכטע און אַלץ וואָס אַ יודיש קינד דאַרף וויסען!

אויך זענען פערהאַן פרייע פּלעצער פאַר קינדער פון 4—7 יאָהר אין אונזער פרעבעל־שולע. ☛ ביליגע פרייזען. ☚

איינשרייבונגען יעדען אָוונד אין אונזער לאָקאַל זאַכאָדניאַ 66.

Dr. med. A. Witoński

הארץ און לונגען קראַנקהייטען

האָט זיך איבערגעצויגען אויף נאַוראָט 4

1 שטאָק פראָנט, טעל. 171 90

בעהאַנדעלט פון $5^1/_2$—$7^1/_2$ אָוונד.

אָב'אַרט צו שלאָפען

פאַר 2 אַנשטענדיגע יונ־געלייט, איז אָבצוגעבען. צו ערפאַהרען

14 פּאָמאָרסקאַ 14 אין הויף, 2. שט., לאָסקי.

צו דער פערלאָבונג פון אונזער ליבען פריינד

שמואליק מאַריאַמפּאָלסקי

מיט פרל. העלאַ בערלינער

ווינשען מיר אַ הערצליכען מזל־טוב און אַ גליקליכע צוקונפט

דוד פּאָקולאָ און פאַמיליע.

אויפפאָדערונג.

מיר פאָדערען אויף דעם ה' דוד ברויטגעבער פון פּאָמאַר־סקאַ־גאַס צוריקצוציהען דעם אַנאָנס פון דאָנערשטאָג דעם 4.12 ד.י., אַז מיר זאָלען מכלומרשט זיין שולדיג פאַר לעבענסמיטעל. מיר ערקלערען קאַטעגאָריש, אַז מיר האָבען מיט דעם מענש קיין שום געמיינזאַמעס. מיר האָבען איבערהויפּט קיין לעבענסמיטעל ביי איהם נישט געקויפט. אין געגענפאַל זענען מיר געצוואונגען אויסצוטרעטען געריכטליך.

אסתר און אהרן שמואל מילעבמאַן
זשעראָמסקיעגאָ 42.

9804

ערב דער ערשטער סיים=זיצונג

די בעפרייטע דעפּוטאַטען זאָלען זיך אין איהר בעטייליגען

וואַרשע, 6 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָ־רעספּאָנדענט) ווי בעוואוסט וועט דינסטאָג פאָרקומען די ערשטע זיצונג פון סיים.

מען רעכענט, אַז באַלד אויף דער ערשטער זיצונג וועלען אַנוועזענד זיין די געוועזענע בריסקער אַרעסטאַנטען, די דעפּוטאַטען וויטאָס, קאַרניק, באַרליצקי, ליבערמאַן און, מעגלי׳, אַז אויך דעפּ. סטאָלקאָש און דיובויאַ, וואָס דאַרפען היינט מאָרגען בעפרייט ווערען.

עס איז נאָך נישט ענדגילטיג בעשטימט, ווער ס׳וועט עפענען די ערשטע זיצונג פון סיים. לויט׳ן מנהג דאַרף עס טון דער עלטסטער דעפּוטאַט.

דער פּרעמיער-מיניסטער סלאַוועק האָט היינט צוגעשטעלט דעם מלוכה-פּרעזידענט אַ רשימה פון די עלטסטע און די יונגסטע דעפּוטאַטען און סענאַטאָרען (די עלטסטע עפענען, און די יונגסטע זענען זייערע סעקרעטאַרען). דער עלטסטער דעפּוטאַט איז יוזעף מאַקילסקי, 72 יאָהר אַלט (אַנ־ענדעק); דער עלטסטער סענאַטאָר איז דער פּיהרער פון פּ. פּ. ס. באָלעסלאַוו לימאַנאָווסקי, 96 יאָהר אַלט. דער יונגסטער סיים-דעפּוטאַט איז פון — 26 יאָהר אַלט און די יונגסטע סענאַטאָרין פאַנאַ אָפּיצקאַ 41 יאָהר אַלט.

ווען וועט פאָרקומען

דער 17. ציוניסטישער קאָנגרעס?

לאָנדאָן, 6 (יט״אַ טעלעגראַפיש) די ציוניסטישע עקזעקוטיווע האָט אַרויסגעלאָזט אַ קאָמוניקאַט, אין וועלכען ס׳ווערען אָפּגעלייקענט די ידיעות, אַז דער אָרט און טערמין פונ׳ם 17. ציוניסטישען קאָנגרעס זאָלען שוין כלומרשט זיין בעשטימט.

אַ דעלעגאַציע ווײַלט איצט אין האָלאַנד, כדי פעסטצושטעלען, צי ס׳איז מעגליך, אַז דער קאָנגרעס זאָל פאָרקומען אין האַאַג אָדער אַמסטערדאַם. אויב דאָרט וועט זיך עס אַרויסווייזען פאַר אונמעגליך, וועט מען אויספאָרשען, צי עס איז מעגליך איינצואָרדנען דעם קאָנגרעס אין קאַרלסבאַד.

באַרטו בילדעט דעם פראַנצויזישען קאַבינעט

פּואַנקאַרע וויל נישט זיין פּרעמיער

פּאַריז, 6. (ספּ. טעל.) אין צוזאַמענהאַנג מיט דער דימיסיע פון טאַרדיעס קאַבינעט האָט פּרעזי־דענט דומערג אַנגעהויבען צו אונטערהאַנדלען מיט די פאָרשטעהער פון די פּאַרטייען וועגען שאַפען די נייע רעגירונג.

פּואַנקאַרע האָט נישט אַנגענומען דעם פאָר־שלאַג פון פּרעזידענט דומערג צו בילדען די רעגירונג.

דער פּרעזידענט האָט דעריבער איבערגעגעבען די מיסיע צו שאַפען דעם קאַבינעט דעם סענאַטאָר באַרטו, וועלכער האָט די מיסיע אַנגענומען.

אויפגעלעזט די רעפּובליקאַנישע פּאַרטיי אין ליסאַבאָן

ליסאַבאָן, 6 (ספּ. טעל.) די פּאָליציי האָט היינט פאַרטאָגס אַדורכגעפיהרט אַ רעוויזיע אין לאָקאַל פון דער רעפּובליקאַנישער פּאַרטיי און געפונען אַ ריזיגען מאַגאַזין מיט באָמבעס.

היינט אינדערפריה איז אַרויסגעגעבען גע־וואָרען אַ פאַראָרדנונג, אין וועלכער עס ווערט געזאָגט, אַז די פּאַרטיי ווערט אויפגעלעזט און דאָס לאָקאַל פאַרחתמ׳עט.

דער פּוילישער געזאַנדטער אין דייטשלאַנד האָט פאַרלאָזט בערלין

בערלין, 6. (ספּ. טעל.) דער פּוילישער גע־זאַנדטער ביי דער דייטשער רעגירונג ראָמאַן קנאָל, האָט פאַרלאָזט בערלין. איהם פאַרטרעט דער לע־גאַציאָנס־ראַט ווישינסקי.

אַרבייטסלאָזיגקייט אין אויבערשלעזיען

קאַטאָוויץ, (טעלעפאָניש). די אַרבייטסלאָזיגקייט אין אויבער - שלעזיען שטאַרקט זיך אויסערגעוועהנליך.

אין דער לעצטער וואָך זענען צוגעקומען נייע 1732 אַרבייטסלאָזע.

צוזאַמען זענען איצט דאָ 43,947 אַרבייטס־לאָזע.

פרייגעשפּראָכען די בעשולדיגטע

אין ערמאָרדען דעם באַנקיר צענטנערשוועער

די אַרעסטירטע האָט מען אין פּאָליציי מערדערליך געשלאָגען און געפּייניגט

פּאָליציי-פונקציאָנערען ווערען צוגעצויגען צו פאַראַנטוואָרטליכקייט

וואַרשע, 6 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָ־רעספּאָנדענט). נעכטען אין דריטען טאָג פון פּראָ־צעס וועגען ערמאָרדען דעם יודישען באַנקיר צענטנערשוועער זענען דורכ׳ן געריכט אויסגעהערט געוואָרען אַ רייהע עדות פון דער פערטיידיגונג.

די עדות האָבען דערצעהלט וועגען אונגעהויערע פּייניגונגען פון די בעשולדיגטע אין אויספאָרשונגס־אַמט. דער עדות, די טורמע-דאָקטאָרין אולאַנאָווסקאַ האָט איבערגעגעבען, אַז זי האָט די בעשולדיגטע פעטשאַק געפונען אַ מורא׳דיג צושלאָגענע, מיט בלויע צייכענס, דער לינקער פוס איז ביי איהר געווען צובראָכען.

דער טראַמוואַי-אַרבייטער קאַראַלעק האָט דערצעהלט, אַז זיין ברודער האָט מען געשלאָגען איבער׳ן קאָפּ, ער זאָל זיך מודה זיין, פון שלאָגען האָט ביי איהם געפּלאַצט דאָס הייטל פון לינקען אויער און ער איז טויב געוואָרען.

קאַראַלעק האָט איבערגעגעבען, אַז סטאַ־טשיק׳ן האָט מען געשלאָגען נאָך מעהר פאַר איהם.

נאָך די רעדעס פון פּראָקוראָר באַקיעטשעל, און דעם אַדוואָקאַט האָפמאַקל—אָסטראָווסקי האָט דאָס געריכט אַרויסגעטראָגען אַן אורטייל, לויט וועלכען אַלע פיר בעשולדיגטע זענען פרייגעשפּראָ־כען געוואָרען.

אין די מאָטיוון פון געריכט ווערט געזאָגט, אַז דאָס מודה זיין זיך פון די בעשולדיגטע אין אויספאָרשונגס-אַמט איז אַרויסגעצוואונגען געוואָרען.

ווי מ׳נימט איבער וועלען אין רעזולטאַט פון פּראָצעס אַ רייהע פונקציאָנערען פון וואַרשאַווער אויספאָרשונגס - אַמט איבערגעגעבען ווערען צום געריכט פאַר שלאָגען און פּייניגען די אַרעסטירטע.

וואַרשע, 6 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָ־רעספּאָנדענט) אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן בעפרייאונגס־אורטייל פאַר די בעשולדיגטע אין ערמאָרדען דעם באַנקיר צענטנערשוועער, וואָס האָט, אגב, געמאַכט אין וואַרשע אַ זעהר שטאַרקען רושם, — האָט די אויספאָרשונגס-אַמט אַריינגעטראָגען אַן אַנקלאַגע צום פּראָקוראָר, אַז די בעשולדיגטע האָבען געזאָגט בלויז ליגען בעת׳ן פאַרהער אויפ׳ן פּראָצעס, און געמאַכט אַ בלבול אויף די בעאַמטע.

פון דער צווייטער זייט דערוויסען מיר זיך פון אַ זיכערער קוועלע, אַז צוליב דער זעלבער סיבה וועלען פאָרקומען גרויסע ענדערונגען אין דעם אויספאָרשונגס-אַמט און דער שעף מיט אַ רייהע בעאַמטע וועלען מוזען דימיסיאָנירען.

קויפט נור גומי=קלעצער
פון דער נייער מאַרקע
„LUX"
זיי זענען די דויערהאַפטיגסטע און ביליגסטע!
מיר גאַראַנטירען אַ 3-מאָנאַטליכען אויסהאַלטען אין טראָגען!
יעדע פּאָר, וואָס וועט צושעדיגט ווערען אין דער קורצער צייט, טוישען מיר אויס אויף אַ נייע! מיר עמפּפעהלען אויך גומי=פּליטען צו רעפּערירען קאַלאָשען און באָטען צו אויסנאַהמס ביליגע פּרייזען.
M. WAJNACHT
ŁODŹ, UL. NOWOMIEJSKA 31.

לאָדזשער געריכטס-סעקרעטאַר
ערטיילט און ערלעדיגט אַלערליי
ביטעס, אַנקלאַגעס און קלאַוזולעס
ספּעציאַליסט אין מיליטער=ענינים.
ב. מאַז, 10 פּיעטריקאָווער 10

איך וואָרען אַלע פאַראינטערעסירטע מיט דער פּערזאָן פון ה׳
לודוויק באַראַקס, ראָזשאַנאַ 10 וואוינהאַפט אין לאָדז
נישט צו שליסען מיט איהם קיין שום טראַנזאַקציעס פון פינאַנסיעלען כאַראַקטער, לויט ווי כ׳האָב מיך פּערזענליך איבערצייגט, ליידענדיג שטאַרק מאַטעריעלע שאָדענס, האָט דער דערמאָהנטער ה׳ לודוויג באַראַקס ביינוויליג נישט אויסגעפיהרט זיינע פאַרפליכטונגען און לויט אַ פאַקט, בעזיצט דער דערמאָהנטער נישט קיין שום פאַרמעגען ביי וועמען מ׳וואָלט כאָטש געקאָנט עווענטועל אויפמאָהנען מיט אַן עקזעקוציע און היפּאָטעקליך האָנאָרירט ער נישט זיינע אייגענע וועקסלען, וועלכע ווערען אויף אַזאַ אופן נישט מעהר ווי געוועהנליכע אונווערטיגע שטיקלעך פּאַפּיר. גאַהנטער פאַר־אינטערעסירטע פערזאָנען וועל איך גערן ערטיילען אויספיהרליכע אויפקלע־רונגען און אינפאָרמאַציעס.
M. Konopczyński, Łódź, Przejazd 25.

מאַשין=מצות
ווערט געבאַקען אַלע טאָג פרישע און דינע ווי אויך מצה=מעהל, אייער=פערפעל און סובאַרקעס לויט קאַרלסבאַדער סיסטעם
מיר עמפּפעהלען צו יעדער צייט אונזער גוט-בע־קאַנטע און פרישע געבעקסען פון אונזער איבעראַל בעוואוסטער צוקערניע
נ. ווייינבערג
38 פּיעטריקאָווער 38
:-: טעל 143-82 :-:

בוכהאַנדלונג בערלינסקי
נוצט אויס די געלעגענהייט!
10 בענדער אַנאַטאָל פראַנס פריהער 75 זל. יעצט נאָר 25, גאָרנישט פּונקט מיך הונגערט אַני־שטאָט 9 נאָר 4.50 אויך קען מען בעקומען אַלע אויסגאַבען פון קאָאָפּעראַטיוו ביכער, קלעצקין, קולטור ליגע, בזשאַ, יאַטשקאָווסקיס פּאָ־פּולערע ביבליאָטעק, גיטלין, גאָלדפאַרב און אַלע אויסלענדישע אויסגאַבען, אַמעריקאַנער און בערלי־נער אויסגאַבען, אַ ספּעציעלער אויסוואַהל פון פּיעסען און בילדער
צו בעקומען
אַלטשטאָט 12 אין הויף ביי נ. בערלינסקי

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט־קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
נעמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו.
זונטאָג און יום-טוב פון 9—1 פאַרמ.
בעזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

פערלאַנגט איבעראַל!

בעקאַנטמאַכונג.
דערמיט מאַך איך בעקאַנט די ה״ה פּריזיערס, אַז די פּרייזען פון
= קעלנישע =
און בלומען=וואַסערן
זענען בעדייטענד ביליגער געוואָרען
איך בעזיץ אויך אַ גרויסען אויסוואַהל פון
פּלאַטין= און שטאָהל=וואַרען
צו פאַבריקס - פּרייזען.
גינסטיגע קויפס - בעדינגונגען.
דאָס בעזוכען מיין געשעפט איז אָהן קויפס-צוואַנג.
מיט אַכטונג
PERFUMERJA
J. DRUKIER
Zawadzka 5, tel. 175-92

CZEKOLADA MLECZNA I DESEROWA
„WIRANA"
WITAMINOWA
RADJOAKTYWNA
NAŚWIETLANA
Wyborna w smaku Wyborna w smaku
Karol Gostomski i S-ka, Łódź

אַנאָנסען אין „נייעם פאָלקסבלאַט" האָבען דעם גרעסטען ערפאָלג.

געזיכערט אויף צוויי יאהר

אין די רעגירונג פון מאקדאנאלד'ן

אפמאך פון לייבּאר-פּארטיי מיט די ליבּעראלען

לאָנדאָן, 6. (ספּ. טעל.) אין דער אינער־ליכער ענגלישער פּאָליטיק איז פאָרגעקומען זעהר אַ וויכטיגע פּאַסירונג. אין פּאַרלאַמענט האָט איין דעפּוטאַט אָנגעפרעגט די רעגירונג, ווען עס וועט דורכגעפיהרט ווערען די וואַהל־רעפאָרם. מאקדאָנאַלד האָט דערויף געענטפערט, אַז אַ געהעריגער געזעץ־פּראָעקט וועט אַריינגעטראָגען ווערען אין פּאַרלאַמענט נאָך פאַר ניי־יאָהר.

די דאָזיגע ערקלערונג האָט געמאַכט אַ גרויסען רושם. דאָס בעדייט, אַז צווישען דער לייבּור־פּאַרטיי און די ליבּעראַלען איז געקומען צו אַ הסכם, לויט וועלכעןביידע פּאַרטייען וועלען זיך געגענזייטיג אונטערשטיצען אין משך פון לכל־הפחות צוויי יאָהר. דער בלאָק האָט אין פּאַרלאַמענט א מעהרהייט פון פופציג שטימען.

פון א סטאַרעטישען פריינד

מגולגל געווארען אין אַנ'איבערגעגע־בּענעם פריינד פון דער יודישער גע־זעלשאַפט אין א"י

ירושלים, 6 (יט"א טעלעגראַפיש) דער פּוילישער גענעראַל קאָנסול אין א"י ישראל ד"ר זבישעווסקי, וועלכער איז בעשטימט געוואָרען אלס קאָנסול אין טשיקאַגאָ, פערלאָזט א"י.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט איז אין דער וואוינונג פונ'ם מיטגליד פון דער יודישער אגענץ ד"ר אַרטור רופּין פאָרגעקומען אַ באַנקעט, אויף וועלכען ד"ר רופּין האָט געזעגענט דעם קאָנסול אין נאָמען פון דער יודישער אַגענץ.

ענטפערענדיג אויף דער בעגריסונג, האָט ד"ר זבישעווסקי געזאָגט:

— צוריק מיט 3 און אַ האַלב יאָהר, ווען כ'בין געקומען קיין א"י, בין איך געווען אַ סטאַרעטישער פריינד פון די יודען אין א"י. זייענדיג דאָ בין איך געוואָרען אַנ'איבערגעגעבענער אויפריכטיגער פריינד פון דער יודישער געזעלשאַפט אין א"י פון דער יודישער זאַך אין דער גאַנצער וועלט, רעדענדיג וועגען די יודישע אַספּיראַציעס אין א"י האָט קאָנסול זבישעווסקי געמאַכט אַ פער־גלייך צווישען דער יודישער און פּוילישער אויפ־לעבונגס־בעוועגונג.

בּאַנדיטען דערמאָרדען א יודען און זיין פרוי

בריסק, 6. (ספּ. טעל.) אין דאָרף פּיאַסקי (פּרוזשאַנער פּאָוויאַט) זענען פערמאַסקירטע באַנדי־טען בעוואָפענט מיט ביקסען אָנגעפאַלען אויפ'ן דאָרטיגען איינוואוינער הענעך פּרוזשאַנסקי.

די באַנדיטען האָבען דערשאָסען פּרוזשאַנסקין און זיין פרוי און זענען אַנטלאָפען.

פּרוזשאַנסקי איז געשטאָרבען פון די קוילען, זיין פרוי האָט מען אין א שווערען צושטאַנד אָפּ־געפיהרט אין שפּיטאָל אַריין.

דאָס געיעג וואָס די פּאָליציי האָט אונטערגענו־מען אויף די באַנדיטען האָט דערווייל נישט גע־בּרענגט קיין שום רעזולטאַט.

פּראָיעקט אָפּצושטעלען די עמיגראַציע קיין אַמעריקע אויף 5 יאהר

ניו־יאָרק, 6. (ספּ. טעל.) אַלבּערט דזשאָנ־סאָן דער פּרעזעס פון דער קאָנגרעס־קאָמיסיע פאַר ענינים פון עמיגראַציע און בעקאַנטער „עמיגראַנ־טען־פרעסער" האָט פערעפענטליכט זיין בעריכט. ער לעגט פאָר אָפּצושטעלען די אימיגראַציע אין די פעראייניגטע שטאַטען אויף פינף יאָהר. ערלויבּ־נישען אויף אַריינצוקומען דאַרפען בעקומען בלויז די פאַמיליען־מיטגלידער פון די פּערזאָנען, וועלכע האָבען דאָס וואוין־רעכט אין אַמעריקא.

אַ חוץ דעם זאָלען אַריינגעלאָזט ווערען הויך־קוואַליפיצירטע אַרבּייטער אין אַ צאָהל פון 100 פּערזאָן אַ יאָהר.

וועגען אַקטועלע יודישע ענינים

אינטערוויאו מיט פּראָפ. אלבּערט איינשטיין

לאָנדאָן, 6. (יט"א טעלעגראַפיש).

דער פאָרשטעהער פון יט"א ה' סמאָליאַר האָט געהאַט אַ געשפּרעך מיט פּראָפ. איינשטיין.

פּראָפ. איינשטיין שטעלט פעסט, אַז דער אַנ־טיסעמיטיזם אין דייטשלאַנד איז לעצטענס שטאַרק געשטיגען צוליב דער ווירטשאַפטליכער דעפּרעסיע און אַז ער וועט צוריק אָפּגעשוואַכט ווערען, ווען די עקאָנאָמישע לאַגע דאָרט וועט זיך בעסערען. אויך אין אַמעריקא איז צו ערוואַרטען אַ פער־שטאַרקונג פון אַנטיסעמיטיזם צוליב דער עקאָנאָ־מישער לאַגע וואָס ווערט דאָרט אַלץ שווערער.

רעדענדיג וועגען דער לעצטער פּאָליטיק פון דער ענגלישער רעגירונג אין א"י האָט פּראָפ. איינשטיין געזאָגט:

דאָס „ווייס־בּוך" איז אַנ'עוולה מצד דער ענג־לישער רעגירונג בנוגע די יודען. די א"י־אַדמי־ניסטראַציע איז נישט געווען לאָיאַל, און נישט אויסגעפיהרט איהרע פליכטען צו דער יודישער בע־פעלקערונג פון א"י. אַ געוויסע טרייסט איז דאָס וואָס די עפענטליכע מיינונג אין ענגלאַנד האָט רעאַגירט אויפ'ן „ווייס־בוך". מ'דאַרף אבער זיך נישט מאַכען קיין אילוזיעס און נישט לעגען קיין גרויסע האָפנונגען: דער סכסוך אַרום ווייס־בוך וועט זיך ענדיגען מיט פּאַפּירענע רעזאָלוציעס.

די אַראַבּער דאַרפען פערשטעהן, אַז די יודען ווילען זיי נישט בעַצוולה'ן, און ווילען זיך נישט שטיצען אויף באַגנעטען ס'מוז קומען צו אַ פער־שטענדיגונג צווישען די אַראַבּער און יודען, וועל־כע וועלען שטענדיג לעבען צוזאַמען.

קרילענקא פאָדערט טויט־שטראַף

פאַר די בעשולדיגטע איז מאסקווער פּראָצעס

מאָסקווע, 6 (ספּ. טעל.) אין פּראָצעס פון דער אינדוסטריעלער פּאַרטיי האָט געהאַלטען די בעשולדיגונגס־רעדע דער בעשולדיגער קרילענקאָ. ער האָט גערעדט 8 שעה. צוערשט האָט ער דורכ־געפיהרט אַ פערגלייך צווישען דעם איצטיגען פּראָ־צעס מיט דעם שאכטינער פּראָצעס, אָנווייזענדיג, אַז דער איצטיגער האָט אַ פיל ברייטערען פערנעהם.

וועגען די בעשולדיגטע רעדט קרילענקאָ מיט אירָאָניע, אָנווייזענדיג, אַז הנלדען פון אַנ'אידע, איז צווישען זיי שווער צו געפינען. דער פּראָקו־ראָר בעהויפּט, אַז זייערע האַנדלונגען זענען די בעשולדיגטע בעגאַנגען צוליב פּערזענליכע צוועקען.

אַ בעדייטענדען טייל פון זיין רעדע האָט קרילענקאָ געווידמעט דער פראַגע פון דער אינטער־ווענץ. קרילענקאָ שטעלט זיך בעזונדערס אָפּ אויף דער ראָלע פון די פראַנצויזישע רעגירונגס־קרייזען אין דער צוגרייטונג פון אַן אינטער־ווענץ געגען סאָוויעטען־רוסלאַנד; די הכנות זענען געגאַנגען אין פערשידענע ריכטונגען: שעדיגען די סאָוויעטישע ווירטשאַפט אויפ'ן אָרט, שפּיאָנאַזש, דיווערסיע־אַפּ־טיילונגען און ענדליך ריין מיליטערישע אַקציע.

קרילענקאָ האָט צום סוף געפאָדערט טויט־שטראַף פאַר אַלע בעשולדיגטע.

באַנקראָט פון א פּאַריזער פירמע

פּאַריז, 6. (ספּ. טעל.)

אין די פינאַנציעלע קרייזען הערשט ווידער אַ געוואַלדיגע אויפרעגונג צוליב דעם נייעם קראַך פון דער פראַנצויזיש־רומענישער האַנדעלס־באַנק. די פּאָליציי האָט דעם דירעקטאָר פון דער דאָ־זיגער באַנק, לאַוואַל צוזאַמען מיט אַ פער־וואַלטונגס־מיטגליד אַרעסטירט. איין אַקציאָנער איז אַנט־לאָפען.

די באַנק האָט פערמאָגט אַ קאַפּיטאַל פון זיבען מיליאָן פראַנק.

קאָמוניסטישע אומרוהען אין בערלין

בערלין, 6. (ספּ. טעל.) נעכטען נאָכמיטאָג זע־נען אין פערשידענע טיילען שטאָט ווידער פאָרגע־קומען צוזאַמענשטויסען צווישען די קאָמוניסטען און דער פּאָליציי. דערביי האָבען ביידע צדדים בע־נוצט הייס געוועהר.

אויפ'ן אַלעקסאַנדער־פּלאַץ האָבען די אומרוה־ען געדויערט פון 6 אַ זייגער אין אָוונט ביז האַלב נאַכט. די פּאָליציי האָט געשאָסען נאַ־ווי־וואָס, אָבער די דעמאָנסטראַנטען האָבען כסדר באָמבאַר־דירט מיט שטיינער. פון אַ פענסטער איז אויך גע־פאַלען עטליכע שאָסען צו דער פּאָליציי.

די פּאָליציי האָט זיך אויך בענוצט מיט גו־מענע שטעקענס.

אין דער געגענד פון פּאָליציי־פּרעזידיום האָ־בען די קאָמוניסטען דעמאָלירט עטליכע געוועלבער.

שפּעט ביינאַכט זענען געפאַלען עטליכע שאָ־סען אויפ'ן אַלעקסאַנדער־פּלאַץ, 4 פּאָליציאַנטען זע־נען בעוואָרפען געוואָרען מיט שטיינער און דערביי פערוואונדעט געוואָרען.

אויפ'ן בילאָוו־פּלאַץ האָט די פּאָליציי זיך גע־מוזט בענוצען מיט געוועהר, ווייל פון עטליכע הייזער זענען זיי בעשאָסען געוואָרען.

בעת די נעכטיגע אומרוהען זענען אַרעסטירט געוואָרען פופציג מאַן.

100 טויזענד זל. צאָל

פאַר אַ קילא דימאַנטען

ווילנע, 6. (טעלעפאָניש) ביי איין פּאַסאַ־זשיר, וואָס איז געקומען פון רוסלאַנד, האָבען די צאָל־בעאַמטע געפונען אַ קילאָ דימענטען פון פער־שידענער גרויס. דער פּאַסאַזשיר איז אַנ'ענגלענדער מיט'ן נאָמען האַריס. מ'האָט פון איהם פערלאַנגט צאָל אין דער הויך פון 100 טויזענד זלאָטעס און ער האָט די סומע תיכף בעצאָהלט.

יגר. אַרטיסטי־פאַרמאַן און פוילן
דירעקטאָריאַט
פון די פאַראייני־פעסטען
בעפעלם. דיר. פאַר לאָדז: שפּעק־פערער. רעזשיסער: א. בּמומסט

לאָדז. יוד. קאַמער־טעאַטער
בּיילער אין ווייסען זאַל
„אַרט" מאַנטייפעל זאַכאַדניא 43
מוזיקאַל. לייטער: משה בּראַדערזאָן.

היינט, זונטאָג — 2 פאָרשטעלונגען
אָנהויב 7.45 און 9.45 אין אָוונט

אויפ'ן הימל איר'ד

אין 2 טיילען, 14 בילדער.

נומערן: 1) פּלויזניקעס, 2) דאָס ליד און די חמד עך, 3) אויפ'ן דאָרף, 4) שלום־בית, 5) נעא־שמענ־דריק, 6) אויפ'ן „יעסמאָק", 7) אוי, מען חיין בית לחם, 8) נאָך האַלבע נאַכט, 9) „לא מיטראַקעס", 10) ביים סאַמאָוואַר, 11) מאָנאָלאָג, 12) הערבסט־טאַנגאָ, 13) יודישע ראַפּסאָדיע, 14) אויפ'ן הימעל אַ יריד.

אַנסאַמבּל לויט'ן א. ב. אַרויען: זיסעל־גירל, מ. דזיליסקאַ, לאַלאַ זילבּערמאַן, שיינע מרים, מעשע פּעטערמאַן, אַלאַ שליפּקאָוויטש. מעוער שמואליק גאָלדשטיין, שמעון דזשיגאַן, מיטעל קאָן יעקב ריינגאָס, ישראל שומאַכער, י. שיפּער.

מיקסטען: מ. בּראָדזאָן, ל. מאָדעלמאַן, שגם באָן, מוזיק: ה. רובּין, א. בּייגעלמאַן און פּאָלקע־מאַסיה ןן
דעקאָראַציעס און קאָסטיומען: י. בּרוינער,
טענץ איינגעשטעלט דורך אירענע פּרושיצקאַ.
מוזיק־לייטער — ה. רובּין, רעזש — זשיגאַן שומאַכער
בינע־אינספּעקטאָר — מ. קאָ, ליכט־ טעכניק — יעראָז.

בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון 11 — 2 בייטאָג און פון 5 אָוונט. שבת און יום־טובים אַ גאַנצן טאָג

Dr. med.
A. Uryson
אינערליכע קראַנקהייטען
ספּעצ. מאָגען, דאַרם און לעבער־קראַנקהייטען
קאָנסטאַנטינער 20 טעל. 215-85
(11 טער ליסטאָפּאַד)
אויפנאַהמס־שעהן פון 3—5 נאָכמיטאָג

Dr. Różaner
ספּעציאַליסט פון הויט און ווענערישע קראַנק־הייטען און קינדערלאָזיגקייט
נאַרוטאָוויטשאַ 9, טעלעפאָן 128 98
נעמט אָן פון 8—10; 5—8 אָוונט
ספּעציעלער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען

4 יאָהר יודישע קאָלאָניזאַציע אין רוסלאַנד

בעריכט צום 2־טען אַלפערבאַנדישען אָזעט־צוזאַמענפאָהר אין מאָסקווע

מאָסקווע, (יט"אַ) אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם אַלפערבאַנדישען אָזעט־צוזאַמענפאָהר, וואָס עפענט זיך דעם 10. דעצעמבער אין מאָסקווע, האָט די צענטראַל פערוואַלטונג פון „אָזעט" צוגע־גרייט אַ בעריכט, אין וועלכען עס ווערען געבראַכט סטאַטיסטישע ציפערן וועגען דער יודישער קאָלאָ־ניזאַציע אין ראַטען פערבאַנד און וועגען דער טע־טיגקייט פון „אָזעט".

זינט דעם לעצטען „אָזעט"־צוזאַמענפאָהר אין נאָוועמבער 1926 זענען קאָלאָניזירט געוואָרען לערך 20 טויזענד יודישע פאַמיליעס (6000 פאַ־מיליעס זענען קאָלאָניזירט געוואָרען ביז'ן 1926), אַ"ע"ך 30 פּראָצענט האָבען זיך אומגעקעהרט צו־ריק אין די שטעטלעך. היינט צו טאָג בעשעפטיגען זיך מיט ערד־אַרבּייט לערך 23 טויזענד יודישע פאַמיליעס.

אין קרים, אוקראַינע, ווייסרוסלאַנד, טראַנס־קאַווקאַז און אַנדערע געגענדען פון אייראָפּעאישען רוסלאַנד, איז פאַר דער צייט אויסגעטיילט געוואָ־רען אַרום 600 טויזענד העקטאַר ערד. אין בּיראָ־בּידזשאַן — 3 מיליאָן מיט 600 טויזענד. אויף דער פּלאַנמעסיגער קאָלאָניזאַציע איז פאַר די לעצטע 4 יאָהר אַסיגנירט געוואָרען פון מלוכה־בודזשעט 16 מיליאָן מיט 400 טויזענד רובּעל. פון דעם 3 מיט אַ האַלב מיליאָן רובּעל פאָריגעס יאָהר און 7 מיליאָן היינטיגעס יאָהר.

אויסער די קאָלאָניזירטע אין קרים, אוקראַינע, ווייסרוסלאַנד און אַנדערע געגענדען, זענען איינ־געאָרדענט געוואָרען אויף ערד אַרום די שטעטלעך העכער 25 טויזענד פאַמיליעס. פון דעם 13 טוי־זענד אין אוקראַינע, 10 טויזענד אין ווייסרוסלאַנד און 2000 אין אַנדערע געגענדען. די קאָלעקטיוויזאַציע צווישען די יודישע פּויערים דערגרייכט דורכשניטליך ביז 70 פּראָצענט.

דער „אָזעט" שטעהט אין דירעקטער פערבינ־דונג מיט דעם „איקאָר" אין אַמעריקאַ, „פּראָקאָר" אין אַרגענטינאַ, „בּראַזקאָר" אין בּראַזיליען, „פּראָ־קאָר" אין אורוגוואַי מיט דעם „יודישען קאָלאָניזאַ־ציע־פאָנד אין זיד־אַפריקע, מיט „אָסעק" אין לעט־לאַנד, „איקאָר" אין דענעמאַרק און שוועדען און מיט געזעלשאַפטען צו שטיצען די יודישע ערד־איינאָרדנונג אין סאָוויעט־רוסלאַנד, אין דייטשלאַנד, עסטרייך און ענגלאַנד.

פון די אַלע אָרגאַניזאַציעס האָט דער „אָזעט" פאַר די גאַנצע 4 יאָהר דערהאַלטען 515 טויזענד רובּעל מזומן. פון דעם 416 טויזענד פון אַמעריקאַ־נער „איקאָר" און 45 טויזענד רובּעל פון אַרגענטי־נער „פּראָקאָר".

דער „אַגראָדזשאָינט", די „יקא" און „אָרט"־פערבאַנד חערען נישט דערמאָהנט אין בעריכט, ווייל זיי אַרבּייטען זעלבּסטשטענדיג אונטער דעם דירעקטען קאָנטראָל פון „קאָמזעט".

פון די 23 טויזענד קאָלאָניזירטע יודישע פאַמיליעס ווערען בלויז אַרום 15 טויזענד, מעהר אָדער ווייניגער, קולטורעל בעדינט. אין קרים, אוקראַינע, ווייסרוסלאַנד, שוין צוזאַמען מיט די 10 טויזענד ערד אַרבּייטער אַרום די שטעטלעך אין ווייסרוסלאַנד, ווי אויך די 1200 נפשות אין בּיראָ־בּידזשאַן, זענען היינט צו טאָג פאַראַן 194 שולען פון דער ערשטער און צווייטער מדרגה, 101 ליין־שטיבלעך, 87 ביבּליאָטעקען, 33 שולען פאַר ווייניג־געלעהרטע און אַנאַלפאַבעטען, 77 קינ־דער־פּלעצער, 5 אַגראָנאָמישע שולען, 1 לאַנד־ווירטשאַפטליכער אינסטיטוט, 2 לאַנדווירטשאַפט־ליכע טעכניקומס, אַ פּאָר צענדליג דראַמאַטישע קרייזלעך, עטליכע קינאָס, ראַדיאָ־אויפנעמער א. א. וו. דער גרעסטער טייל דאָרפישע שולען איז שלעכט בעזאָרגט מיט פּעדאַגאָגישען פּערסאָנאַל אין ליידט שטאַרק פון מאַנגעל אין לעהר־ביכלעך, העפטען און אַנדערע שול מכשירים.

די שולען ווערען מייסטענטיילס אויסגעהאַל־טען אויפ'ן חשבון פון די געהעריגע בילדונגס־קאָמיסאַריאַטען, נאָר די אַנדערע קולטור אַנשטאַל־טען ווערען סובּסידירט דורכ'ן „אָזעט". אַזוי צ. ב. האָט דער אוקראַינישער „אָזעט" אַסיגנירט 90 טוי־זענד רובּעל אויף דער קולטור בעדינונג פון די איבּערוואַנדערער, דער ווייסרוסישער אָזעט — 10 טויזענד רובּעל. די צענטראַל־פערוואַלטונג פון אָזעט — 50 טויזענד רובּעל.

לאָדז,
7 דעצעמבער 1930

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז,
7 דעצעמבער 1930

די ענדערונגען
אין דער רעגירונג

ווי געוועהנליך, ווען ביים רודער פון דער מלוכה שטעהט א געשלאָסענע, דיסציפּלינירטע גרופּע, איז די בילדונג פון נייעם קאַבינעט פון פּולקאָווניק סלאַוועק פאָרגעקומען אָהן אויפרודערונגען און אויפטרייסלונגען. דאָ איז געשעהן אַ פּשוטע איבערגרופּירונג פון די איבערליכע כּוחות אין דער סאַנאַציע, וועמענס שטעלונג עס איז אין איצטיגען מאָמענט נאָך פיל לייכטער נאָכ'ן זיגרייכען ערפאָלג ביי די לעצטע וואַהלען צום סיים און סענאַט, וועלכע האָבען געגעבען דעם רעגירונגס-לאַגער אַנ'אַבּסאָלוטע מעהרהייט אין די געזעצגעבערישע אַנשטאַלטען.

מאַרשאַל פּילסודסקי איז פון דער רעגירונג אַרויסגעטראָטען. ער בעזייטיגט זיך אויף אַ געוויסע צייט פון דער לויפענדער פּאָליטישער אַרבּייט. דעם צוריקטריט פון מאַרשאַל פּילסודסקי שרייבט צו די רעגירונגס-פּרעסע שיער נישט א מיסטישע בעדייטונג. דאָס איז איינע פון זיינע ערהאַבּענסטע טאַטען, וואָס וועלען צוזאַמען מיט אַנדערע אַריין אין דער געשיכטע. נאָכדעם, ווי די אַרבּייט פון דורכפיהרען די וואַהלען און די שאַפונג פון אַ מעהרהייט פאַר דער רעגירונג איז גוט געמאַכט געוואָרען, שטעלט זיך דער מאַרשאַל אָן אַ זייט, ער גיט פרייע הענד זיינע נאָהענטסטע מיטאַרבּייטער, ער וועט זיך צוקוקען אויפמערקזאַם צו זייער טעטיגקייט, זייענדיג גרייט, אין אַ מאָמענט, ווען דאָס זאָל זיך אַרויסווייזען פאַר נויטיג, ווידער צו נעהמען אין דער האַנד די לייטונג מיט'ן גורל פון דער מלוכה. דאָס איז, ווי פריהער פון מאַרשאַל דריקען זיך אויס, אַ פּראָבּע: ער וויל זעהן, וואָס וועט זיין מיט דעם פּוילען, וועלכעס ער האָט געשאַפען דעם 6-טען אויגוסט 1914 און דעם 13. מאַי 1926, דעמאָלט, ווען ער וועט שוין נישט זיין

דער קאַבּינעט איז רעקאָנסטרואירט געוואָרען. דער פּרעמיער סלאַוועק און אַ רייהע אַנדערע מיניסטאָרען ווי בעק, סקלאַדקאָווסקי, וועלכע גילטען פאַר די נאָהענטסטע מקורבים פונ'ם מאַרשאַל, דאַרפען מיט זיך סימבּאָליזירען אַז קיין שום ענדערונג אין די ריכטליניעס פון דער רעגירונג, וועלכע דער מאַרשאַל האָט געגעבען, וועלען נישט פאָרקומען.

די בעשטימונג פון עטליכע אַנדערע פּערזענליכקייטען אויף געוויסע רעסאָרטען נויטיגט זיך און רופט אַרויס קאָמענטאַרען. איינזיגע נאָמינאַציעס רופען אַרויס אין די אָפּאָזיציאָנעלע קרייזען שטוי־נענדע און אַפילו איראָנישע בעמערקונגען. אַלס מיניסטער פאַר אַגראַר-רעפאָרמען איז בעשטימט געוואָרען דער יונגער פּראָפעסאָר פון לעמבערגער אוניווערזיטעט לעאָן קאָזלאָווסקי. קאָזלאָווסקי האָט זיך אַרויסגעוויזען פאַר א טיכטיגען אָרגאַניזאַטאָר פון ב.ב.-קלוב. זיין פאַך און ספּעציאַליטעט איז אָבּער אַרכעאָלאָגיע, וועלכע האָט מיט אַגראַר-רעפאָרמען גאַנץ וועניג געמיינזאַמעס. איראָניזירט די אָפּאָזיציע: ס'איז צווישען די ביידע זאַכען דאָך פאַראַן אַ געוויסער צוזאַמענהאַנג: די אַגראַר-רעפאָרם וועט פערוואַנדעלט ווערען אין אַנ'אַרכעאָלאָגישע אויסגראַבּונג.

אויפ'ן אָרט פון מיניסטער פאַר האַנדעל און אינדוסטרי קוויאַטקאָווסקי איז בעשטימט געוואָרען פּולק. פּריסטאָר. קוויאַטקאָווסקי איז אין זיין געביט געווען אַ ספּעציאַליסט, אַ פאַכמאַן, און דאָס אַ זעהר אָנגעזעהענער. פּולק. פּריסטאָר האָט פריהער געהאַט דעם פּאָרטפעל פון אַרבּייטס-מיניסטעריום. אויף דעם פּאָסטען האָט ער זיך געשאַפען די שטאַרקסטע געגנערשאַפט פון דער לינקער אָפּאָזיציע אין דער פּאָליטיק אין דער קראַנקען-קאַסעס, וואו ער האָט אָפּגעשאַפט די זעלבסטפערוואַלטונגען און איינגעפיהרט קאָמיסאַרען. מיט פּראָבּלעמען פון האַנדעל און אינדוסטרי האָט זיך דער איצטיגער האַנדעלס-מיניסטער נישט בעשעפטיגט. די נאָמינאַציע רופט דעריבער אַרויס פערוואונדערונג.

פון דער סאַנאַציע-זייט ערקלערט מען די ענדערונגען אין דער רעגירונג אויף פאָלגענדען אופן: אין שפּיץ פון די בעזונדערע מיניסטעריומס ווערען געשטעלט ענערגישע און טיכטיגע אָרגאַניזאַטאָרען, וועלכע האָבען זיך שוין אַרויסגערוקט און אַרויסגעוויזען אויף פערשידענע געביטען. וואָס אַנבעלאַנגט די פאַכמענערישע זייט פון די רעסאָרטען ווערען בעשטימט אַ רייהע וויצע-מיניסטאָרען, ספּעציאַליסטען, פאַכמענער, וועלכע וועלען אויסאַרבּייטען די נויטיגע פּראָיעקטען פון פּעראָרדנונגען און געזעצען און וועלען שטעהן ביי דער זייט פון די מיניסטאָרען מיט זייערע פאַך-קענטניסען. דאָס זאָל זיין אַ נייער אופן פון אָרגאַניזאַציע אין דער העכסטער מלוכה-לייטונג, וואָס דאַרף געבען די בעסטע רעזולטאַטען.

דאָס וועלען מיר אָפּוואַרטען, און ס'איז שוין נישט לאַנג. ווייל דינסטאָג עפענט זיך דער סיים, קיין מניעות אין דער אַרבּייט ביי דער געשלאָסענער סאַנאַציע-מעהרהייט וועלען נישט זיין און די רעגירונג וועט קאָנען צוטרעטען צו פערווירקליכען איהרע פּלענער, ווענען וועלכע דאָס לאַנד איז איי־גענטליך ביז איצט כמעט נישט אינפאָרמירט.

ען.

מ'טאָר נישט אַרויפלעגען אַזאַ שווערע נייע לאַסט
וועגען פּראָיעקט צו העכערען דאָס דירה-געלד

וועגען דעם געפּלאַנטען פּראָיעקט צו העכערען דאָס דירה-געלד אויף עטליכע צעהנדליג און אַפילו ביז הונדערט פּראָצענט שרייבט דער „ראָבּאָטניק":

„דאָס וועט זיין אַ נייער און בעלעסטיגענדער שטייער, וועלכער וועט פאַלען אויף די ברייטסטע מאַסען פון דער בעפעלקערונג, וואָס ראַנגעלט זיך אַזוי אויך מיט די שווערינקייטען פון קריזיס.

„ס'איז קיין ספק נישטאָ, אַז ביי אַזעלכע בעדינגונגען, וואָלט קיין שום סיים, וועלכער וואָלט געוואָרען געוועהלט אויף אַ נאָרמאַלען אופן און וואָלט אין זיין געוויסען געווען פעראַנטוואָרטליך פאַר זיינע טאַטען און בעשלוסען, נישט געוואַגט זיך אַרויפצולעגען אויף דער בעפעלקערונג אַזאַ מין לאַסט.

עס איז אויך קיין ספק נישטאָ, אַז דער איצטיגער „לאָיאַלער" סיים וועט אָננעהמען אַלצדינג, וואָס די רעגירונג וועט איהם הייסען.

„קיין גרויסע בוי-אַקציע קען מען נישט פיהרען דורך בעשטייערען פאַר דעם צוועק די בעפעלקערונג. דערויף שאַפט מען לאַנגטערמיניגע אויסלענדישע הלוואות.

„אויב די איצטיגע רעגירונג האָט פערלוירען דעם צוטרוי פון אויסלאַנד, קאָן מען דערפאַר נישט בעשטראָפען די ברייטסטע בעפעלקערונגס-שיכטען דורך אַרויפלעגען אויף זיי שטייערען, וואָס שטייגען אַריבּער איהרע צאָהלונגס-פעהיגקייטען.

„ביים איצטיגען מצב פון קאָנטראָלע איבער דעם, ווי די רעגירונג פיהרט אויס דעם ביודזשעט און גיט אויס די געלדער פון שטייערען, איז אויך נישטאָ קיין זיכערקייט אַז דער פאָנד, וואָס וועט אָנגעזאַמעלט ווערען דורך העכערען דאָס דירה-געלד, וועט אויסגעגעבען ווערען דווקא אויף בוי-צוועקען און נישט אויף עפּעס אנדערע צילען.

„די געזעלשאַפט דאַרף בעצייטענס נעהמען אַ וואָרט אין דער פראַגע. זאָלען זיך אַלע אָרגאַניזאַציעס, פעראייניגען און פערבאַנדען אַרויסזאָגען הויך וועגען דעם ענין, כל זמן ס'איז נאָך נישט שפּעט. נאָך דעם געשעהענעם פאַקט וועלען אַלע פּראָטעסטען נישט האָבּען קיין שום בעדייטונג.

„די חובות פאַר דירה-געלד בעטרעפען בלויז אין וואַרשאָ מיליאָנען סומעס, די חובות זענען ענטשטאַנען דערפון, וואָס דער גרעסטער טייל לאָקאַטאָרען צאָהלט קוים דאָס איצטיגע דירה-געלד, הגם יעדער גיט זיך אָפּ אַ רעכנונג אז צוליב אַ חוב פון צוויי חדשים קאָן דאָס געריכט געבען אַנ'עקסמיסיע.

„מיר שלאָגען אין גרויסען גלאָק אויף אַלאַרם. זאָלען זיך אַרויסזאָגען די ברייטסטע שיכטען פון דער בעפעלקערונג!

(אויף אַנ'אַנדער אָרט ברענגען מיר אַ בערוהיגענדע ידיעה וועגען דעם ענין: אַ סברה, אַז די פּראַגע וועגען העכערען דאָס דירה-געלד איז נישט אַקטועל און קיין געהעריגער געזעץ-פּראָיעקט וועט אין סיים נישט אַריינגעטראָגען ווערען, די רעד.)

נעמען פון בעקאַנטע יודישע פּערזענליכקייטען
פּראָצעס פון דער „אינדוסטריעלער פּאַרטיי" אין מאָסקווע

מאָסקווע. (יט"א) די נעמען פון דעם גוט-בעקאַנטען עקאָנאָמיסט פּראָפ. ברוצקוס און דעם מענשעוויסטישען לידער אַבּראַמאָוויטש ווערען אָפּט דערמאָהנט אין דעם פּראָצעס פון די פיהרער פון דער „אינדוסטריעלער פּאַרטיי"" וואָס קומט איצט פאָר אין מאָסקווע. ביידע נעמען זענען דערמאָנט געוואָרען אין צוזאַמענהאַנג מיט דער איבּערוועניץ געגען סאָוויעט-רוסלאַנד, וואָס ווערט, לויט די בעווייזען פון די בעשולדיגטע, צוגעגרייט אין פּאַריז.

געבענדיג זיינע בעווייזען, האָט דער מיטגליד פון צענטראַל-קאָמיטעט פון דער „פּראָמפּאַרטיי" (אינדוסטריעלער פּאַרטיי) פּראָפ. פעדאָטאָוו אָנגעוויזען אַז אַפילו אַזעלכע סאָלידע בורזשואַזע געלעהרטע עקאָנאָמיסטען, ווי פּראָפ. ברוצקוס און זאַגאָרסקי האָבען אין זייערע ווערק געמוזט צוגעבען, אַז סאָוויעט-רוסלאַנד מאַכט גרויסע ערפאָלגען אויפ'ן געביט פון עקאָנאָמיק און, אַז זי וועט אין גיכען ווערען אַנ'ערנסטער קאָנקורענט פאַר אייראָפּע. דערפון האָט ער געצויגען דעם שלוס, אַז אויב די אינטערווענץ וועט נישט דורכגעפיהרט ווערען באַלד וועט אין אַ יאָהר צוויי אַרום שוין זיין צו שפּעט.

רעדענדיג וועגען דעם פעראייניגטען פראָנט פון אַלע עמיגראַנטישע גרופּירונגען געגען סאָוויעט-רוסלאַנד, האָט דער זעלביגער 67-יעהריגער געלעהרטער געזאָגט: פריהער האָבען די דעמאָקראַטישע און סאָציאַליסטישע רוסישע פּאַרטייען און גרופּירונגען געהאַלטען פאַר פּאָליטיש אונמעגליך פאַר זיך צו האָבען וועלכען עס איז קאָנטאַקט מיט „עכטע קאַפּיטאַליסטישע אָרגאַניזאַציעס, נאָר אָנהויבענדיג פון 1928 האָט זיך די לאַגע געענדערט: אי דער לידער פון די לינקע קאַדעטען מיליוקאָוו, אי דער מענשעוויסטישער לידער אַבּראַמאָוויטש האָבען איינגעשטעלט אַנ'ענגע פערבינדונג מיט דעם „טאָרגפּראָם" (די עמיגראַנטישע פּאָליטישע אָרגאַניזאַציע אין פּאַריז), און אין נאָמען פון זייערע פּאַרטייען פערשפּראָכען אַנטיילצונעהמען אין דעם פּערביגסטען פראָנט געגען סאָוויעט-רוסלאַנד, ד. ה. שטיצען די אינטערווענץ.

די פּראָוויזאָרישע שטאָדט-פערוואַלטונג אין צפת ווערט ליקווידירט

ירושלים, (יט"א) דער הויך-קאָמיסאַר סער טשענסעלאָר האָט פעראָרדענט דורכצופיהרען וואַהלען צום שטאָט-ראַט אין צפת. די וואַהלען זענען בעשטימט געוואָרען אויף דעם 16-טען יאַנואַר 1931. גלייכצייטיג וועט אויך ליקווידירט ווערען די צייטווייליגע שטאָט-פערוואַלטונג וואָס איז געשאַפען געוואָרען נאָך די אונרוהען.

דער רומענישער פּויער בּאַנטעוועט זיך, און די יודען לעבען אין איין שרעק
(קאָרעספּאָנדענץ פון רומעניען)

ס'איז איצט אַ סדרה מיט „דאָמפּינג", מיט דעם וואָס די סאָוויעט-רעגירונג פערפּלייצט דעם וועלט-מאַרק מיט סחורות צו שפּאָט ביליגע פּרייזען. דאָס וואָרט „דאָמפּינג" איז אין דער לעצטער צייט געוואָרען שטאַרק פּאָפּולער, אַזוי ווי עפּעס אַ מאָדע-זאַך.

אויך אין רומעניען לאָזט זיך לעצטענס שטאַרק פיהלען די סאָוויעטישע „דאָמפּינג". אמת, רומעניען שטעהט נישט אין קיין דירעקטע פּאָליטישע און האַנדעלס-בעציהונגען מיט די סאָוויעטען. אָבּער סיי-ווי-סיי איז דאָך דער רומענישער האַנדעל אָפּהענגיג פון דעם אינטערנאַציאָנאַלען האַנדעלס-מאַרק און ווי באַלד אין דאַנציג, האַמבּורג, לאָנדאָן פּאַריז און אַנדערע הויפּט-שטעט פערפּלייצט מען סאָוויעטישע סחורות צו שפּאָט ביליגע פּרייזען, איז דאָך קלאָר, אַז אויך רומעניען מוז דערפון ליידען. און נאָך ווי אַזוי זי ליידט?!

מען מוז געדענקען, אַז דער הויפּט-נערוו פון רומענישען האַנדעל בלייבט אַלץ די תבואה: ווייץ, גערשטען. האָבּער, קאָרן א.אַז.וו. די אַלע איבעריגע פּראָדוקטען פון רומענישען האַנדעל זענען בלויז אַ צוגאָב צום ברויט-מסחר. און אַזוי ווי די פּרייזען אויף ברויט זענען אומעטום שטאַרק געפאַלען, קען מען זיך שוין לייכט פאָרשטעלען, וואָס פאַר אַ גליקען, מ'שטייגס געזאָגט אונזערע תבואה-הענדלער מאַכען איצט, עס וועט קיין גוזמאָ נישט זיין, ווען איך וועל זאָגען, אַז 99 פּראָצענט פון די ברויט-הענדלער זענען בדיל הדל געוואָרען אין איינפאַכסטען זין פון וואָרט.

פון איין עק לאַנד ביז צום צווייטען טראָגט זיך איצט אַ געוואַלדיגער קרעכץ פון פּויערים און סוחרים. פון יודען און קריסטען. אַלע קענען שוין מעהר נישט איבערטראָגען דעם שרעקליכען עקאָנאָמישען קריזיס. אָבּער לאָמיר זיין פּינקטליכער: נישט קיין קריזיס איז עס, נאָר אַ גרויזאַמע קאַטאַסטראָפע, אַנ'עקאָנאָמישער פּאָגראָם, א מוראָדיגער חורבן.

און ווי קען עס דען אַנדערש זיין? ווי בעקאַנט, מאַכען אויס די פּויערים אין רומעניען אַרום אַכציג פּראָצענט פון דער גאַנצער בעפעלקערונג. עס איז קלאָר, אַז די געצעהלטע שטעט, די צענטערס פון גרויסען און קלענערען האַנדעל מוזען ציהען זייער חיונה פונ'ם דאָרף. דער הויפּט-געברויכער איז דאָ אימער געווען דער פּויער, דער דאָרפס-איינוואוינער פּלעגט זיין אַ מעהר-וועניגער גוטען יאָהר, האָט דער פּויער אַראָפּגענומען פון פעלד זיין ברויט, עס אָפּגעפיהרט אין דעם נאָהענטסטען שטעטעל, וואו עס האָבען זיך שוין געפונען אויפקויפער, יודען מעהר-סטענטיילס.

אַז דער סוחר האָט בעצאָהלט דעם פּויער פאַר זיין ברויט, האָט דער פּויער זיך טאַקע פערגונען אויסצוגעבען אַ טייל פון זיין לייזונג אויף זיינע בעדערפעניסען. ער האָט זיך פערזאָרגט אויפ'ן ווינטער מיט א פּאָר נייע שטיוועל, אַ קאָזשוך, אַ וואַרעמען ראָק. און פאַר די בני-בית אויך איבּערגעקויפט וואָס עס איז נויטיג געווען (קיין לוקסוסען האָט דער פּויער זיך קיינמאָל נישט פערגינען). אָבּער איצט, אַז דער זאַק אין וועלכען די תבואה געפינט זיך קאָסט טייערער ווי די תבואה אַליין, אַז פאַר אַ פּוד גערשטען, צום ביישפּיל, בעקומט דער פּויער א באַקסעל מעטשעס, אַז פאַר אַ פּאָר שיך דאַרף ער אַוועקגעבען א צעהנטעל פון זיין גאַנצער גערעטעניש-איינקונפט, — ווי קען ער זאָגאַר טראַכטען וועגען עפּעס קויפען אין שטאָט?

איז דעריבער קיין וואונדער נישט, וואָס פאַר די לעצטע עטליכע מאָנאַטען זעהט מען זעלטען א פּויער אין שטאָט, פאַר גרויס פערדרוס, וואָס די פּרייזען אויף זיין אַרטיקעל, — אויף תבואה, הייסט עס, — איז אַזוי נידריג, ממש נישטיג, לאָזט ער פּוילען די תבואה אין שפּייכלער, און ער ריהרט זיך פון אָרט נישט.

עס איז דאָך אָבּער פערהאַן אַ מלוכה-שטייער וועלכען מען מוז אָפּצאָהלען, און אויסער דעם איז מען דאָך נישט מעהר ווי אַ בשר ודם, און מען ווערט אַמאָל קראַנק אויך, נעהמט מען דאַן א פּאָר טעפּיכער, עטליכע עופות, חזרים און מען פיהרט זיי אָפּ אין שטאָט אַריין, אום פון די אַרויסבעקומענע געלדער אָפּצוצאָהלען די שטייערען אָדער קויפען אַ רפואה פאַר'ן קראַנקען.

איצט קען מען זיך פאָרשטעלען, וואָס פאַר אַ גלענצענדע געשעפטען עס מאַכען די קרעמער, אין די שטעט, דאָס הייסט, די מעהרהייט פון אונזערע ברידער.

אָבּער נישט בלויז אין דעם געהט עס. דעם פּויער איז טאַקע שלעכט, אָבּער ער האָט דאָך אַמווועניגסטענס וואָס צו עסען. ווי ביטער און שווער איז אָבּער דעם שטאָטישען מענשען, וועלכער מוז אויפגעבען די קראָם, ווייל ער האָט נישט פאַר וואָס צו קויפען נייע סחורות. און אויסער דעם. איז ער נישט אימשטאַנד צו בעצאָהלען אַפילו די קלענסטע שטייערען.

און ערשט נאָך אַלעמען שאַרפט זיך דער פּויער די ציינהן אויפ'ן יודען אין שטאָט.

אין גאַנץ רומעניען ברויזט איצט צווישען די פּויערים א כוואַליע פון צאָרן און האַס צו די יודען. עס איז נישט דער געוועהנליכער קוזיסטישער האַס, וואָס ווערט אונטערגעהעצט און פונאַנדערגעבלאָזען פון אַנטיסעמיטישע אַגיטאַטאָרען. ניין, עס איז אַ האַס פון פערצווייפלונג, עס איז אַ האַס פון מענשען וועלכע טרינקען זיך אין נויט און מוזען האָבען עמיצען, אויף וועמען אויסצוגיסען דאָס ביטער האַרץ.

ביי אַנדערע אומשטענדען וואָלט אויסגעבראָכען אַ רעוואָלוציע, אַ פּאָגראָם-כוואַליע, געגען פּריצים, געגען יודען, געגען דער רעגירונג, ווי דאָס איז שוין געשעהן אין יאָהר 1907, אין אַלט-רומעניען, ווען מען האָט דערנאָך דערשאָסען 11 טויזענד פּויערים. איצט אָבּער האַלט עס ווייט פון אַ רעוואָלוציע, ווייל דער פּויער איז דאָ אין אַלגעמיין זעהר פינסטער, אָפּגעשטאַנען און רעליגיעז, עס וועט דעריבער זיך מוזען עפּענען אַנ'אויסוועג אין איינער פון די פאָלגענדע צוויי ריכטונגען: אָדער געגען דער רעגירונג, אָדער געגען די יודען. די רעגירונג בעוואָרענט זיך מיט מיליטער און מיט שעהנע פערשפּרעכונגען, און די יודען — זיי זענען אַלץ דער שעיר לעזאזל, דאָס כפּרה-הינדעל.

דער פּויער צאָהלט ביי היינטיגען טאָג גרויסע פּראָצענטען אינטערעסט די רומענישע בענק, און שוין נישט איינמאָל זענען געמאַכט געוואָרען פּרובען פון פּויערים פון גאַנצע דערפער זיך צו דערשלאָגען צו אַ מיניסטער אָדער צו אַנ'אַנדער פאָרשטעהער פון דער מאַכט און בעטען, אַז די בענק זאָלען פערקלענערען די ציינזען, צוליב דעם שרעקליכען קריזיס, וואָס הערשט איצט אין לאַנד. אָבּער אַלע מאָל גיט מען זיי צו ערקלערען אז אזא זאַך איז אונמעגליך, ווייל די בענק זענען אין יודישע הענט כאָטש דאָס שטימט אַבּסאָלוט נישט מיט דער ווירקליכקייט. מען ערקלערט זיי, אַז די יודען ווילען שינדען אַ הויט, אויסערדעם, זאָגט מען די פּויערים, אַז די הויפּט-שולד פאַלט אויף די באָלשעוויקעס, וועלכע האָבען איינגעפיהרט א סיסטעם פון „דאָמפּינג". און אַזוי ווי סתם דער נאָמען „באָלשעוויק" מיינט דאָך אַ יוד, קען מען זיך לייכט פאָרשטעלען וואָס פאַר אַ גוט האַרץ דער רומענישער פּויער טראָגט איצט אויף דעם יודען.

צו די עקאָנאָמישע צרות קומט נאָך צו אַ שרעק פאַר אַ נייער כוואַליע פון פּאָגראָמען, וועלכע וועלען דאַרפען דינען אַלס מיטעל אָפּצווענדען דעם פאָלקס-צאָרן.

א בּ־אַנדער.

אין אפגרונט

סענסאציאנעל-עראטישער ראמאן (21

ווען זי איז פערבייגעגאנגען די דאמע, האט זי שפיל געזאגט: „דאס איז דער יונגערמאן”. די דאמע האט בעטראכט דעם יונגענמאן פון קאפ ביז די פיס, ווי איינע, וואס פערשטעהט זיך אויף סחורה, און האט געזאגט אין א הויכען קול: „נעמט זיך ארום, יונגעלייט, איך קוק נישט”. דאן האט זי פערנומען פאניס פלאץ ביים בוך און האט אליין אינטערגעשריבען די רעכענונג.

זיי האבען זיך גענומען פאר די הענט און האבען זיך געשטעלט די געוועהנליכע פראגען, וואס ווערען ביי אזא געלעגענהייט געפרעגט. זיי זענען געווען שטארק אויפגערעגט

ווען די ערשטע אויפרעגונג איז פערביי, און זיי האבען זיך געזעצט אויף א סאפע, האט פאני געפרעגט:

— האסטו נישט דערקענט מיין ווירטין? — דו האסט זי געזעהן אויף דעשאלעס באל אנגעטון ווי א שפאנישע כלה, זי איז ראזארא סאוכעס.

דער נאמען פון דער ראזארא איז געווען אויסגעקריצט אויף אלע שפיגלען פון די נידעריגע רעסטאראנען און שטענדיג צוזאמען מיט א שמוציגען וויץ, זי איז אמאל געווען בעריהמט אין דער פאריזער לעבעוועלט פאר איהרע חוצפות און פאר דער מאכט איבער איהר געליבטען, וואס האט געהאט א גרויסען נאמען אין די קלובהייזער און איז דאך געלעגען צו די פיס פון דער אויסגעלאסענער פרוי.

זי איז געווען א געבוירענע שפאניערין, אין פאר פייער איז זי געווען זעהר רייצענד, צוליב איהרע שווארצע אויגען און פיינע ברעמען. אבער אין דעם טונקעלען צימער זענען איהרע גאנצע פופציג יאהר געווען אויפגעשריבען אויף איהר פנים מיט דער געלער געקנייטשטער הויט, וואס האט אויסגעזעהן ווי א ציטרין. זי איז געווען בעפריינדעט מיט פאני לאגראנזש זינט א סך יאהר'ען פון דעם לוסטיגען לעבען, און דעריבער האט זשאן נישט געקענט פערטראגען די פרוי.

פאני האט עס גלייך בעמערקט און זי האט זיך געוואלט פערטיידיגען.

— צו ווענען האט זי זיך געקענט ווענדען נאך א שטיל?

זי איז געווען אין זייער שלעכטע אומשטענדען, און ראזארא איז איצט זעהר רייך. ז יוואוינט אין איהר פאלאץ אין עווענו ווילירס אדער אין איהר זומער-פאלאץ אין ענהיים. זי נעמט אויף איניגע איהרע אלטע פריינד. אבער זי האט נאר איין געליבטען און דאס איז אלץ דער זעלביגער מוזיקאנט.

— פאטער? — האט זשאן געפרעגט. — מיר האט געשיינט, אז ער האט געהייראט.

— יא, ער האט געהייראט, ער האט קינדער און האט א שעהן ווייב, אבער דאך טרעפט ער זיך מיט זיין אמאליגער געליבטער. איהר האט בעדארפט הערען, ווי זי רעדט צו איהם און ווי זי בעהאנדעלט איהם. א, ער איז זייער מיך איינגעביסען.

ביי דעם פונקט האט די „דאמע” אונטערבראכען דעם געשפרעך, דערמיט, וואס זי האט געהייסען זיין שטיל און האט בעפוילען צו געבען א שטיקעל צוקער צו „בישיטא” — א קאנארעק, וועלכע איז געלעגען אין א נעסט פון סאמעט.

דעם פויגעל האט ראזא געקריגען צוגעשיקט פון אלושיר. אזוי זי האט איהם געליבט מעהר ווי אלע איהרע מענער און האט זייער שטארק אפגעהיט, זי זאל נישט שטארבען אין ווינטער.

פאני איז צוגעגאנגען און האט דערלאנגט דעם פויגעל דעם צוקער און האט צו איהר געזאגט איניגע פריינדליכע ווערטער.

די פרוי האט צוגעשלאסען דאס בוך און האט זיך צוגעגרייט צו געהן. זי האט ארויסגערעדט עטליכע ווערטער און האט ארויסגעגעבען א בעפעהל, האט אנגעוויזען עטליכע זאכען, וואו מען דארף עפעס פערגייען, פערריכטען, און דאן האט זי געזאגט: „גאדעוקט, יונגע מענשען, קיינע נארישקייטען, דאס הויז מוז זיין אנשטענדיג”. דאן האט זי צוגעמאכט די טיר, האט זיך צוגעזעצט אין איהר דראושקע און איז אוועק.

— דו קענסט פערשטעהן, וואס פאר א לאסט דאס איז! — האט פאני געזאגט. — איך האב איהר, אדער איהר מיטער צוויי מאל א וואך. די מוטער אבער איז פיל שרעקליכער און ערגער. איך מוז דיך ווירקליך שטארק ליבען, ווען איך קען זיך מיט זיי האלטען צוליב דיר. ענדליך האסטו זיך אומגעקעהרט און איך האב דיך ווידער. איך האב אזוי מורא געהאט.

זי איז אויפגעשטאנען און האט איהם ארומגענומען.

לויט זיין קוש, האט זי זיך איבערצייגט, אז זי איז נאך אלץ תאר איהם. אבער מענשען זענען געגאנגען הין און צוריק איבער'ן קארידאר און זיי זענען געצוואונגען געווען צו זיין פארזיכטיג.

ווען מען האט אריינגעטראגען דעם לאמפ אין דעם צימער, איז זי שוין געזעסען מיט איהר נאדעל און ער איז געזעסען געגען איהר, גלייך ווי ער וואלט איהר פשוט בעזוכט.

זי האט געשמייכעלט, ווען זי האט איהם געוויזען איהר האנט-ארבייט, וואס האט אויסגעזעהן, ווי די ארבייט פון א שול-מיידעל. זי האט שטענדיג פיינט געהאט די נאדעל. איהר איינציגע בעשעפטיגונג איז געווען א בוך, א פיאנא, א פאפיראס.

אבער וואס האט זי געקענט טון?

פיאנא האט זי דא נישט געקענט שפילען, לייענען ראמאנען, א, זי האט געוואוסט פיל מעהר, ווי אין די ביכער שטעהט געשריבען. רויכערען האט זי דא אויך נישט געקענט, און דעריבער האט זי זיך גענומען צום נאדעל און האט אויסגעפינען דעם סוד, סאראוואס פרויען ליבען די בעשעפטיגונג. די נאדעל איז א לייכטע ארבייט פאר די הענט, און לאזט דעם קאפ פריי פאר געדאנקען.

זשאן איז געזעסען און האט איהר בעטראכט, ווי זי האט אויסגעזעהן מיט דער ארבייט און מיט די איינפאכע שטוב-קליידער.

ארום דעם הויז זענען געפאהרען עקיפאזשען מיט אלערליי פרעהליכע דאמען. אבער פאני האט זיי נישט מקנא געווען און האט זיך נישט געקימערט, וואס זי זיצט רוהיג און שטיל. איהר איינציגער געדאנק איז געווען, אז גאט זאל איהם נאר געבען א הארץ, ער זאל צו איהר קומען אפט, ווי זי וויל.

אלע איינוואוינער פון הויז האבען איהר געליבט. די אויסלענדישע דאמען פלעגען פרעגען א הר עצה וועגען קליידער און מאדעס. זי האט געגעבען לעקציעס אין זינגען א פאר קינדער, און די מענער פלעגען פרעגען, וועלכע ביכער זיי זאלען לייענען און וועלכע טעאטער-שטיק זיי זאלען בעזעהן. דער האלבגודער פלעגט קומען און זעצען זיך נעבען איהר אין שווייגען אזוי לאנג, ביז זי פלעגט איהם זאגען, אז ער מעג שוין געהן.

ער האט איהר געשאנקען א בראש, און זי האט עס גענומען פון העפליכקייט וועגען.

(פארזעצונג קומט).

דער שטורעם

(ערצעהלונג) פון פראנצויזישען

— פון —

ג. פאלאר.

פאני ווינסטאן האט אין פריהמארגען בעשלאסען ביי זיך, אז זי פערלאזט איהר מאן. נאך דעם זעלבען טאג, ווען מאריס, דער מאן, וועט קומען פערנאכט אהיים, וועט ער קריגען די גרויסע איבערראשונג: זיין פאני וועט איהם נישט בעהן ענטקעגען, וועט נישט ווארטען אויף איהם מיט'ן מיטאג... אנשטאט דעם, וועט ער קריגען א בריוועלע פון איהר, אז... אז זי געהט פון איהם אוועק... אויף אייביג... זייער הייראט איז געווען א טעות... און עס איז נאך גיט צו שפעט דאס צו פערריכטען...

אזוי האט די שעהנע פאני, ליגענדיג אין דעם ווייכען בעט, געטראכט, איהר בעשלוס איז געווען א פעסטער, כאטש ער איז געקומען צו איהר אזוי אומגעריכט, גאר פלוצלינג. א מינוט פריהער איז אזא געדאנק איהר גאר אויפ'ן זינען נישט געלעגען.

דערנאך ערשט, נאכ'ן בעשלוס, וואס איז געווען אזוי פעסט, האט פאני גענומען נאכטראכטען, פארוואס, אייגענטליך, וויל זי פערלאזען דעם מאן, און זי האט צוגעטראכט:

ערשטענס, האט מאריס נישט קיין צוטרוי צו איהר, — א סימן, ער דערצעהלט איהר קיינמאל נישט וועגען די געשעפטען פון באנק, וואו ער פערנעמט א גרויסע שטעלע; צווייטענס, איז ער נישט קיין געטרייער מאן, פארוואס אהן צווייפעל מיט אנדערע פרויען. זי האט א זיכערען בעווייז דערצו: איינמאל, ווען זיי זענען שפעט ביינאכט אנגעקומען אהיים פון א „פארטי”, איז געקומען צו רייד וועגען דער מאדאם פירר און מאריס האט געזאגט (פאני געדענקט עס זעהר גוט):

— איך האב גאר קיינמאל נישט געוואוסט אז זי איז אזא אינטערעסאנטע פרוי, איך האב דעם גאנצען אוונט גערעדט מיט איהר. עס איז געווען זעהר אנגענעהם... די צייט איז פערביי גאר אומבעמערקט...

פאני האט איהם דעמאלט אפגעענטפערט:

— זעהר פיין! פון מיינעטוועגען מעגסטו אפילו פערברענגען מיט איהר גאנצע נעכט... זי וואלט זיך גאר קיין בעסערס נישט געוואונשען.

דריטענס האט מאריס מיט א פאר טעג צוריק איהר אפגעזאגט צו געבען נייעם קרעדיט ביי דער מאדיסטין.

— וואלסטו בעסער געוואלט, — האט איהם פאני געשטעלט די פראגע, — אז איך זאל קריגען עמיצען, וואס זאל צאהלען פאר מיינע קליידער, ווי דיין מאדאם פירר?

פערטענס, האט מאריס לעצטען זונטאג זיך אפגעזאגט צו געהן מיט איהר אויף מיטאג צו איהרע עלטערען. זי האט געמוזט געהן אליין, די מאמע האט געצויגען מיט די אקסלען, ווען זי האט דערציילט די טאכטער אייגנע אליין; דער פאטער איז דעם גאנצען מיטאג געזעסען ביים טיש אנ-אנגעברוגזט'ער. קיין שום תירוץ, וואס זי האט דערצעהלט די עלטערען, האט נישט געהאלפען: זיי האבען איהר נישט געגלויבט.

אבער די שטארקסטע פון אלע אורזאכען, וואס פאני וואלט עס נישט געוואגט מודה צו זיין אפילו פאר זיך אליין, איז געווען דער אדוואקאט, פעליקס ראינער' א בחור פון א יאהר דרייסיג, נאך גאר א יונגעל אנקעגען איהר מאריס'ן, זינט עטליכע וואכען ליבט ער זיך אין איהר... בעת זייער בעקאנטשאפט, האט ער זיך שוין א פאר מאל געהאט איבערגעבויגען איבער איהר און איהר איינגעריימט אין האלז אריין מיט זיין צארטער, פערפיהרערישער שטימע:

— יעדען אוונד, ארום זעקס, בין איך אין דער היים... אין דעם טאג, ווען איהר וועט וועללען א גט, קענט איהר רעכענען אויף מיר...

דעמאלט האט זיך פאני געמאכט נישט הערענדיג. איצט אבער האט זי בעשלאסען צו געהן פון איהר הויז גלייך צום אדוואקאט. זי איז געווען זיכער, אז ער וועט זי אויפנעהמען מיט אפענע ארעמס.

און וואס וועט זיין שפעטער? דערפון האט זי איצט גארנישט געוואלט טראכטען. זי וועט שוין זעהען.. די עלטערען איהרע וועט זי אויך לאזען וויסען שפעטער, ווען די זאך וועט שוין זיין אפגעטון.

זי האט גענומען זיך גרייטען צום געהן. זי איז געווען אומגעדולדיג, האט געוואלט, וואס שנעלער ווערען פריי פון דעם יאך, אין וועלכען דאס פערהייראטע לעבען האט זי געהאלטען איינגעשפאנט... זי האט אויף שנעל ארייגעווארפען אין א קליינעם האנד-רענצעל עטליכע גאר נויטיגע זאכען. דערנאך האט זי זיך אוועקגעזעצט און אנגעשריבען מאריס'ן א קורץ בריוועל.

דאס בריוועל האט זיך געלייענט אזוי:

„מיין פריינד,

„לעבען ווייטער מיט דיר איז מיר אוממעגליך. מיר מוזען זיך שיידען. דו האסט מיך מעהר נישט ליב, איך גלויב, אז דו האסט ליב אנ'אנדערע. ווען דו וועסט לייענען מיין בריוועל, וועל איך שוין זיין ווייט אוועק פון דער היים. עס האט געמוזט געשעהן. זיי אויף מיר נישט ברוגז, פונקט ווי איך בין אויף דיר נישט ברוגז. אונזער הייראט איז געווען א פעהלער, עס איז נאך נישט צו שפעט דאס צו פערריכטען.

„איך וועל שפעטער שיקען נאך מיינע זאכען, איך וועל דיר אויך צושיקען אלע שליסלען פון הויז.

„אדיע”!

זי האט ארייגעלייגט דאס בריוועל אין א קאנווערט, האט עס פערקלעבט און אוועקגעלייגט אויף איהר מאנ'ס טיש. זי האט אויך אנגעזאגט דער דינסט מיידעל:

— זאלסט זאגען דעם באלעבאס, ווען ער וועט קומען אהיים, אז איך האב געלאזט ביי איהם אויפ'ן טיש א בריוו פאר איהם.

זי האט א כאפ געטאן דאס רענצעל און זיך געלאזט געהן צו דער טיר...

א שטורעם האט גראד דעמאלט געהאלטען אין אויסברעכען פון דעם זומערדיגען הימעל. געדיכטע, פינסטערע כמארעס, אנגעלאדענע מיט דונערען און בליצען האבען ווי פערוואונדעטע בערען געפוילט איבער דער שטאט...

עס איז געווען א פערטעל צו זעקס. פאני האט נישט געוואלט אנקומען צו פעליקס'ן איידער ער קומט אהיים — עיקש נאך זעקס. זי האט אבער אויך נישט געוואלט פערלאזען דאס הויז צו שפעט, ווייל מאריס קומט אמאל אהיים פריהער, און טאמער וועט דאס היינט פאסירען, וועט זי נישט קענען אוועקגעהן...

— איהר נעמט מיט דאס רענצעל? — האט דאס דינסט-מיידעל געפרעגט מיט פערוואונדערונג.

— יא, בעטי, — האט פאני געענטפערט, — איך מוז ערגעץ צופאהרען.

— אט וועל איך מאדאם, עס ארונטערטראגען פאר אייך... איך וועל אויך געהן ברענגען אנ'אויטא.

— עס איז נישט נויטיג, — האט פאני געזאגט.

— איהר וועט נישט קריגען, מאדאם, עס רעגענט...

אבער פאני איז שוין געווען מיט'ן רענצעל אויף די טרעפ.

„עס רעגענט” איז נישט געווען דאס ריכטיגע ווארט. עס איז געווען א פערפלייצונג, א מבול, איינע פון יענע זומערדיגע שטורעמס, וואס פליהען רעפטאם ארונטער אויף דער ערד און אט, דאכט, זיך, וועלען זיי איבערקעהרען אין זייער לוסטיגען געווירבעל די גאנצע וועלט מיט'ן קאפ אראפ.

פאני איז געווען אויסער זיך. ווי פעסט זי איז נישט געווען בעשלאסען ביי זיך, ווי שטארק עס איז נישט געווען איהר פערלאנג צו ראטעווען זיך, האט זי פונדעסטוועגען נישט געקענט זיך ארויסלאזען אין אזא מין שלאק-רעגען.. די שטראמען וואסער, פלייצענדיג ווי א מעכטיגער וואסערפאל אין א שטורעם ווינד, האבען געלאשען איהר האפענונג. דער הימעל אליין האט, ווייזט אויס, זיך געשטעלט געגען איהר גליק.

עס איז געווען איינער פון יענע רעגענס, וואס מען זאגט אויף זיי צווערהגליך: „עס רעגענט צו שטארק, עס וועט באלד אויפהערען”

אבער דער רעגען האט גראד נישט געוואלט אויפהערען. פאני האט געווארפען א פערצווייפלטען, אומגעדולדיגען בליק אויף איהר האנד-זייגערל: האלב נאך זעקס...

זי האט געהאפט אויף א וואונדער: אפשר וועט פערבייפאהרען א לידיגער אויטא, אדער עמיצער, וואס וואוינט אין דעם זעלבען הויז, וועט אנקומען אהיים און זי וועט קענען אפפאהרען... אבער קיין וואונדער איז נישט געשעהן... זי האט דאך נישט געקענט ארייגפאלען צו פעליקס'ן אנ'אויסגעווייקטע, אנ'אויסגעצוואגענע...

פופצעהן מינוט צו זיבען...

מאריס, — האט זי א טראכט געטון, — דארף יעדע ווייל אנקומען.

— עס זעהט אויס, אז איך וועל איהם שוין היינט נישט קענען פערלאזען, — האט זי ארויסגעזאגט אין דער הויך. — איך וועל עס מוזען אפלייגען אויף אנ'אנדערס מאל...

ביי די ווערטער איהרע איז אנגעלאפען א אויטא און האט זיך געגעבען א שטעל אפ פונקט ביי דער טיר פון איהר הויז.

איהר הארץ האט גענומען קלאפען. זי האט שיער נישט אויסגעשריגען פון פרייד...

אבער... אבער... דער אויטא האט זיך געעפענט און ווער, מיינט איהר, איז פון דארט ארויסגעשפרונגען? — מ א ר י ס!

— וואס טוסטו דא, אין אזא רעגען? — האט ער ארויסגערופען, ווען ער האט זי דערזעהען שטעהן אויף דער שוועל מיט'ן רענצעל אין האנד. פאני האט זיך נישט פערלוירען. זי האט גלייך געכאפט צו געבען איהם דעם ריכטיגען ענטפער:

— איך האב געוואלט געהן אפטראגען צו מיין שניידערין א קלייד צו פערריכטען... אין א רענצעל אין בעקוועמער ווי א פעקעל... דער רעגען האט מיך אפגעהאלטען.

זי האט זיך געלאזט געהן צוריק אין הויז אריין. זי איז שנעל ארויפגעלאפען אויף די טרעפ איז אריין אין מאריס'עס צימער און האט ארונטערגענומען דעם בריוו פון טיש.

— שטעל זיך נאך פאר, — האט זי געזאגט צו זיך אליין, — מיין גאנצען גליק האט זיך געהאלטען אויפ'ן רעגען.

ווען דער מאן איז אין עטליכע מינוט אריינגעקומען, האט ער זי געטראפען א פערוויינטע.

— וואס האט פאסירט? — האט ער געפרעגט:

— דער רעגען... די נערווען... — האט זי געענטפערט, פונאנדערוויינענדיג זיך מיט א פרישען שטראם טרעהרען, — איך פיהל, אז דו האסט מיך מעהר נישט ליב... אט ביזטו אריין און האסט מיך אפילו נישט קיין קוש געטון...

— וואס רעדסטו, נארישע? איך האב דאך אפילו קיין צייט נישט געהאט אפצוכאפען דעם אטעם, דער רעגען האט מיך פערמאטערט.

ער האט זי ארומגענומען און איהר אויסגעקושט מיט געפיהל די פערוויינטע אויגען. זי האט זיך געטוליעט צו איהם ווי אין די גוטע ערשטע טעג פון זייער ליבע.

— וויין נישט, מיין טייבעלע, — האט ער, טיף געריהרט, אויסגעוואוקט.

זי האט זיך אויסגעווישט די אויגען.

— איך וועל מעהר נישט וויינען, — האט זי צוגעזאגט, און דער שמייכעל, וואס האט איצט אויפגעלויכטען ארום איהר שעהנעם מויל און אין איהרע גרויסע בלויע אויגען איז געווען ווי די זון, וואס לייכט דורך א רעגען.

דער רעגען אין דרויסען האט דערווייל אויפגעהערט. די פארנאכטיגע זון, פאר'ן פערגעהן, האט זיך ווידער בעוויזען, און א רעגענבויגען, ווי א לייכטיגע רייף, האט ארומגענומען דאס אויסגעלייטערטען הימעל.

דער שטורעם איז געווען פערביי אויך צווישען דעם יונגען פארעל...

די דינסט האט אנגעקלאפט אין טיר:

— דער טיש איז געגרייט

נייער פאָלקסבלאַט

דאָס לאָדזער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט

זונטאָג 7 י"ז כסלו תרצ"א

דעצעמבער
זון-אויפגאַנג 7.15
זון-אונטערגאַנג 3,31

דירה-געלד זאָל נישט געהעכערט ווערען

די פּראָיעקטען פון דער רעגירונג צו העכערען דאָס דירה־געלד האָבען אַרויסגערופען אַ שטורעם אין אַלע שיכטען פון דער שטעטישער בעפעלקערונג אין פוילען. ס׳זעהט אויס אַז די פּראָטעסטען האָבען געפונען אַן אָפּקלאַנג אין די מאַסגעבענדע קרייזען און די סאַנאַציע פּרעסע איז אַרויס מיט אַ האַלב־אָפיציעלער מעלדונג אַז די קלאַגען וועגען כלומר־שטען העכערען דאָס דירה־געלד זענען פאַלש. די דאָזיגע קלאַגען זאָלען שטאַמען פון דעם וואָס די רעגירונג בעטראַכט אַ פּראָיעקט פון אַ וואוינונגס־שטייער, וואָס זאָל געהן אויף׳ן אויפבוי־פאָנד. דער דאָזיגער פּראָיעקט וואָס ווערט בעטראַכט שוין זיין 3 יאָהר האָט אָבער דערוויל נאָר אַ טעאָרעטישע בעדייטונג און ער וועט איצט צוליב דער שווערער ווירטשאַפטליכער לאַגע נישט אַדורכגעפיהרט ווערען.

באַנקראָטען און פּראָלאָנגאַציעס

טעגליכע כראָניק פון האַנדעלס-געריכט

אַדאָלף שפּאַידעל, (שפּינעריי אויף קאָפּערניק 3) איז געבליבען שולדיג אַדאָלף ראַהר׳ן דריי טויזענד זל. אויף 4 וועקסלען וועלכע ער האָט דערלאַנגט צום פּראָטעסט. ראַהר האָט איהם אָנגעקלאָגט אין געריכט. און דאָס געריכט האָט איהם ערקלערט פאַר באַנקראָט, פעסטשטעללענדיג דעם באַנקראָט־טערמין פונ׳ם 17־טען נאָוועמבער ה.י.

דער באַנקראָטירטער איז בעשטימט געוואָרען אונטער פּאָליציי־אויפזיכט.

*

מאָריצי פראַנקעשטיין, קאָנפעקציע־געשעפט אין בזשעזשין האָט בשעתו בעקומען אַ פּראָלאָנגאַציע פון די צאָהלונגען. דעם 1־טען דעצעמבער האָט זיך די פירמע פון דער פּראָלאָנגאַציע אָפּגעזאָגט. איבצווישען האָט די פירמע אָנגעהויבען אונטערהאַנדלונגען וועגען אַנ׳אויסגלייכס־אָפּמאַך. מיט די קרעדיטאָרען. די פירמע צאָהלט 70 פּראָצ. פון איהרע חובות. — 20 פּראָצ אין אַ יאָהר אַרום, 25 פּראָצ. אין 18 חדשים אַרום און 25 פּראָצ. אין 2 יאָהר אַרום.

*

דעם 11־טען נאָוועמבער האָבען די קרעדיטאָרען פון דער פירמע „פלאַמיען" אינהאַבער חיים אַלבאַם (נאַוואַט 7) וועלכע געפינט זיך אונטער געריכטס־אויפזיכט אָפּגעהאַלטען אַ פאַרזאַמלונג. די פירמע האָט פאָרגעשלאָגען צו בעצאָהלען 40 פּראָצ. פון די חובות אין 8 ראַטעס. צאָהלבאַר יעדע 3 חדשים. 32 קרעדיטאָרען אויף 265,469 זל. האָבען דעם פאָרשלאַג אָנגענומען. 2 — אויף 7.690 זל. האָבען זיך אַרויסגעזאָגט געגען.

דאָס געריכט האָט דעם אָפּמאַך בעשטעטיגט.

סטאַטיסטיק פון באַנקראָטן און פּראָלאָנגאַציעס

אין נאָוועמבער ה.י. איז אין האַנדעלס־געריכט איינגעפלאָסען 6 ביטעס וועגען דערקלעהרען באַנקראָט. אין די אַלע פאַלען איז דאָס האַנדעלס־געריכט נאָכגעקומען די ביטעס. פאַריגען חודש זענען ערקלערט געוואָרען 11 באַנקראָטען.

*

דאָס אַפּעלאַציע־געריכט אין וואַרשאַ האָט בעשטעטיגט דעם אורטייל פון לאָדזער קרייז־געריכט, אַז די באַנקראָטירטע טראַנספּאָרט־פירמע „ספּעד־פּאַל" רעגולירט מיט איהרע בעלי־חובות לויט׳ן בעשטעטיגטען רעגולאַציע־אָפּמאַך, פון 16 פ.ח.

רויב-אָנפאַל אין אַ יודישער וואוינונג

(א) איירערנעכטען בייטאָג האָט זיך אין דער וואוינונג פון רפאל יאַקובאָוויטש אין בעלכאַטאָוו זיך אַריינגעריסען אַ פערמאַסקירטער באַנדיט מיט אַ רעוואָלווער אין האַנד און טעראָריזירענדיג די היימישע צוגערויבט דריי הונדערט זל. מזומן. יאַקובאָוויטש׳ס פרוי האָט אָנגעהויבען שרייען דאַן האָט איהר דער באַנדיט דערלאַנגט מיט דעם רעוואָלווער־הענטעל איבער׳ן קאָפּ און איז אַנטלאָפען. פרוי שרה יאַקובאָוויטש איז געפאַלען אין חלשות. אָבער די שכנים וואָס האָבען דערהערט די געשרייען, האָבען גענומען נאָכיאָגען דעם באַנדיט, וועלכער איז אַנטלאָפען און זיך בעהאַלטען אין וועלדעל הינטער׳ן שטאָט.

ווען ער האָט בעמערקט צווישען די פערפאָלגער אויך אַ פּאָליציאַנט און האָט פערשטאַנען אַז מען וועט איהם כאַפּען האָט דער באַנדיט זיך אַריינגעשאָסען אַ קויל אין קאָפּ און איז געבליבען טויט אויפ׳ן אָרט. פון די דאָקומענטען וואָס מ׳האָט ביי איהם געפונען, האָט מען פעסטגעשטעלט, אַז דאָס איז דער 21־יעהריגער מאַריאַן שעווטשיק, אַ זוהן פונ׳ם סאָלטיס אין דאָרף טשקינעוו, פּיעטריקאָווער פּאָוויאַט. שעווטשיק איז שוין געווען עטליכע מאָל בעשטראָפט.

ענטדעקט אַ גרויסע אַפערע אין די מלוכה-וועלדער

(א) מיט אַ פּאָר וואָכען צוריק האָט די דירעקציע פון די מלוכה־וועלדער אין וואַרשאַ בעקומען אַ אַנאָנימע מיטיילונג אַז אין די מלוכה־וועלדער פון דער לאָדזער וואָיעוואָדזשטווע, בפרט אין בזשעזשינער פּאָוויאַט האַקט מען אויס וועלדער אויף אַ רויבערישען אופן. די דירעקציע האָט דעריבער אַראָפּגעשיקט אַ לוסטראַציע־קאָמיסיע אין די גיטער מיקאָלאַיוב, (ביי קאָלושקי) און יאַניגאָוו.

די לוסטראַציע האָט געגעבען סענסאַציאָנעלע רעזולטאַטען: ס׳האָט זיך אַרויסגעשטעלט אַז אויף אַ שטח פון צעהן מאָרג האָט מען איינגאַנצען אויסגעהאַקט דעם וואַלד, און אין אַ רייה ערטער וואו מ׳האָט נאָך בכלל נישט געטאָר׳ט האַקען, ווייל ער איז נאָך צו יונג, האָט מען אויסגעהאַקט אַלע גרעסערע בוימער. נאָך אַזאַ בעריכט האָט די וואַרשעווער צענטראַלע דעם ענין איבערגעשיקט צו דער פּראָקוראַטור וועלכע האָט פעראָרדענט אַ גענויע אויספאָרשונג. דער „לעשניטשי" פון גוט מיקאָלאַיוב יאַן ראַשקאָווסקי און דער „לעשניטשי" פון גוט יאַניגאָוו יוזעף נאָוואַצקי זענען אַרעסטירט געוואָרען. בעת דער אויספאָרשונג איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז זיי זענען בעגאַנגען אַ רייה שווינדלערייען. אַזוי, למשל, פיגורירען ביי זיי פּאָזיציעס פערקויפט צעהן סאַזשען האָלץ בעת אין דער ווירקליכקייט זענען פערקויפט געוואָרען טויזענד. פון בלויז אַזעלכע פּאָזיציעס ענדערונגען האָט ראַשקאָווסקי בעשווינדעלט דעם מלוכה־אוצר אויף זעכציג טויזענד זל. און נאָוואַצקי — אויף דרייסיג טויזענד אַ חוץ דעם זענען אויסגעהאַקט געוואָרען בגנבה אַכט מאָרג וואַלד גענצליך און פיל טיילווייז. דער אַלגעמיינער סכום פון די פערלוסטען פאַר׳ן מלוכה־אוצר דערגרייכט ביז אַ פערטעל מיליאָן זלאָטים. די רויב־אַקציע איז אָנגעגאַנגען אויף אַ ברייטען אופן. ביי די אַרבייטען זענען געווען בעשעפטיגט צוואַנציג אַרבייטער און אין איינעם פון די ג׳טער בשכנות איז אויפגעשטעלט געוואָרען אַ טאַרטאַק וואו דאָס אויסגעהאַקטע געהילץ איז געשניטען און בעאַרבייט געוואָרען. ווען מ׳פלעגט אויסהאַקען די בוימער אויף די שטחים וואו ס׳איז געווען פערווערט צו האַקען, האָט מען די געבליבענע וואָרצלען פערשאָטען מיט ערד און מאָך כדי זיי זאָלען זיך נישט אַרויסזעהען.

אין דער אַפערע זאָלען זיין פערמישט אַ רייה אָנגעזעהענע פערזענליכקייטען, וועלכע פלעגען אָפט קומען צו לעשניטשעס צו גאַסט און זיך בעטייליגען אין די איינגעאָרדענטע יאַגדען וועלכע זענען אגב אויך געווען פערבאָטען.

דאָס געגנבעטע האָלץ האָבען ראַשקאָווסקי און נאָוואַצקי פערקויפט די לאָדזער אינדוסטריעלער.

ראַשקאָווסקי האָט אין לאָדז אַ געליבטע אויף וועלכע ער האָט אויסגעגעבען פיל געלד, די דאָזיגע „ווירטשאַפט" האָט געדויערט צוויי יאָהר, ביז די איז צופעליג ענטדעקט געוואָרען.

אומזיסטע האַנדעלס-פּאַטענטען פון 4-טע קאַט"גאָריע

(ה) די האַנדעלס־קאַמער אין לאָדז טיילט מיט, אַז דאָס פינאַנץ־מיניסטעריום האָט בעפולמעכטיגט צו בעפרייען די אָרימע הענדלער פון אויסצוקויפען פּאַטענטען פון דער 4־טען קאַטעגאָריע אין פאַלען ווען דאָס אויסקויפען דעם פּאַטענט קאָן רואינירען דעם הענדלער. דאָס קען געשעהען נאָר אין אויסנאַהם־פאַלען וואָס דאַרפען זיין ענטשפּרעכענד בעגרינדעט. די דעציזיע פון פינאַנץ־קאַמער איז אַן ענטגילטיגע. און מ׳קען אויף איהר קיין רעקורס נישט אָנגעבען. ביטעס וועגען דער הנחה דאַרפען אַריינגעטראָגען ווערען אין דער פינאַנץ־קאַמער דורך די שטייער־אַמטען ביז׳ן 15־טען דעצעמבער.

אַרעסטירט פערברעכער

(ב) מיט עטליכע טעג צוריק האָבען גנבים אויסגעפיהרט אַ גנבה אויף דער פּאַביאַניצער שאָסעי 12, אָבער זיי זענען דורך עמיצען געשטערט געוואָרען און איבערגעלאָזט די איינגעפּאַקטע זאַכען און ענטלאָפען.

נעכטען האָט די פּאָליציי בעמערקט צוויי פערדעכטיגע פּערזאָן וואָס זענען אַרום פונ׳ם זעלבען הויז, מיט אַ וואַליזקע, פּאָליציי האָט זיי געוואָלט פערהאַלטען. כדי זיי אויסלעגיטימירען, אָבער איינער פון זיי איז אַנטלאָפען. דער צווייטער ווי ס׳האָט זיך אַרויסגעשטעלט, איז ראַך ראָסאַק פון נאַוואָמאַרישינסקא 20. בשעתו איז ער פערמשפּט געוואָרען פאַר אַ באַנדיטען־אָנפאַל אויף פופצהן יאָהר טורמע און נאָכ׳ן אָפּזיצען 15 יאָהר אין שעראַדזער טורמע איז ער מיט עטליכע טעג צוריק בעפרייט געוואָרען. ער האָט אָנגערופען זיין שותף וויקטאָר ווראָבעל, אַ בעקאַנטער גנב. די פּאָליציי האָט איהם שפּעטער געכאַפּט. ביידע זענען אַרעסטירט און אָפּגעשיקט אין טורמע.

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען

(2) קאַצענעלענבויגען (זגערזשער 54), ריכטער און לאַבאַדאַ (11 ליסטאָפּאַד 86), שישקאָוויטש קאָפּערניק 26), זונדעלעוויטש (פּיעטרקאָווער 25), סאָקאָלעוויטש (פּשעיאַזד 19), מ. ליפּען (פּיעטרקאָווער 193).

מאָרגען וועלען דיזשורירען:

פּאַטאַש (פּלאַץ קאָשטשעלני 10), מילער (פּיעטריקאָווער 46), עפּשטיין (פּיעטרקאָווער 225) גאָזשיצקי (פּשעיאַזד 59), אַנטאָניעוויטש (פּאַביאַניצקא 50).

יודיש טעאַטער „פילהאַרמאָניע" נאַרוטאָוויטש 20

נאָר 10 גאַסטשפּילען פון בעריהמטען אַרטיסט פון סטאַניסלאַוו סקי׳ס קונסט-טעאַטער אין מאָסקווע, פּיסקאַטאָר־טעאַטער אין בערלין

פּאָול באַראַטאָוו

היינט, זונטאָג, דעם 6 דעצעמבער, 9 אַ זייגער אין אָוונד

„הינקעמאַן"

טראַגעדיע אין 3 אַקטען 6 בילדער, פון טאָלער. הויפּט-ראָל „הינקעמאַן"—פּ. באַראַטאָוו

מאָנטאָג, דעם 7 דעצעמבער, 9 אָווענד פּאָפּולערע פאָרשטעלונג פון 80 גראָשען אָן

דער פּאַטער

מיטוואָך, דעם 9 דעצעמבער, 9 אָווענד פּאָפּולערע פאָרשטעלונג פון 80 גראָשען אָן

דער פרעמדער

דינסטאָג ווערט נישט געשפּילט.

עס נעהמען אנטייל פרויען: מ. ראַיען, ס פלאַום, י. פלאַום, ס. פּאָזנאַנסקא. מענער: ח. בראַקערוש, מ. גורוויטש, י. גרנהויז, י. וויינבערג, מ. מאַקסימאָוו, מ. פּאָזנאַנסקי, א. קורץ, ה. פלוים. טופלאַר מ. אייזענבערג

בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון „פילהאַרמאָניע".

היינט דער אָפּשפּאָרונגס-טאָג

אין גאַנץ פּוילען קומט היינט פאָר דער אָפּשפּאָרונגס-טאָג, אין צוזאַמענהאַנג דערמיט ווערען דורך די פערשידענע אָרגאַניזאַציעס פּאָרט דורך די אָפּשפּאָרונגס קאַסעס איינגעאָרדנעט אַקאַדעמיעס, אַגיטאַציע-פערזאַמלונגען א. א. וו. אין לאָדז האָט די שטעטישע קאָמונאַלע קאַסע (נאַרוטאָוויטש 42), בעשלאָסען היינט זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 בייטאָג אָנצונעמען אָפּשפּאָרונגס-וקלאַדען און פערטיילען רעקלאַמע-קאַלענדאַרען, אויפרופען בראָשורען א. א. וו.

אַרבייטסלאָזיגקייט און פּרייז פּאַסטעגס

(—) אויפ׳ן שטח פון לאָדזער מלוכה׳שען אַמט פאַר אַרבייט-פערמיטלונג זענען דעם 6 דעצעמבער געווען פערעגיסטרירט 37 490 אַרבייטסלאָזע פון דעם אין לאָדז — 25,931 פּאַביאַניץ 3,310, זגערזש 3,263, זד.-וואָליאַ 1,754, טאָמאַשאָוו 2,640, קאָנסטאַנטין 75, אַלעקסאַנדער 217 אין רודאַ פּאַביאַניץ — 292.

שטיצע האָבען גענומען 13041 אַרבייטסלאָזע פון דעם אין לאָדז 8,134, אין פּערלויף פון דער וואָך האָבען אין לאָדז דערהאַלטען אַרבייט דורכ׳ן אַמט — 46 אַרבייטסלאָזע, אַרויסגעשיקט אויף אַרבייט 68.

דער אַמט האָט איצט 14 פּרייז פּלעצער פאַר הויז-דינערשאַפט.

אַ וויכטיגע איינפיהרונג אין קראַנקען-קאַסע

די קראַנקען-קאַסע האָט בעשלאָסען, אַז אַלע ראַיאָן-ביוראָס זאָלען פון איצט אָן אָננעהמען אָנמעלדונגען וועגען הויז-דינערשאַפט. די דאָזיגע נייע איינפיהרונג וועט זיכער בעגריסט ווערען דורך דער לאָדזער בעפעלקערונג. ס׳איז דאָך פאַר קיינעם קיין סוד נישט, אַז די אָנמעלדונגען און אויסמעלדונגען פון דער הויז-דינערשאַפט פלעגען פערנאַכלעסיגט ווערען און נאָר דערפאַר, וואָס צוליב דעם האָט מען זיך געמוזט מטריח זיין אויף וואָלטשאַנסקאַ 225 אין דער צענטראַלע.

הויזבעזיצער פּראָטעסטירען געגען מאַגיסטראַט

(2) אַ דעלעגאַציע פון די הויזבעזיצער און אינדוסטריעלער פאָהרט דינסטאָג קיין וואַרשאַ. די דעלעגאַציע וועט אין אינערן-מיניסטעריום איבערגעבען אַ פּראָטעסט געגען דעם מאַגיסטראַט, וועלכער האָט בעשטימט דעם שטעטישען צושלאַג צום שטייער פון הייזער אויף 200 פּראָצ. בעת אין אַנדערע שטעט בעטרעפט דער דאָזיגער צושלאַג — 50 פּראָצ.

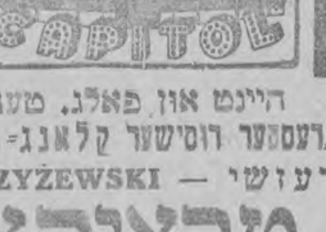

היינט און פאָלג. טעג!

גרעסטער רוסישער קלאַנג-פילם

רעזשי — STRZYŻEWSKI

„טראַיקאַ"

אין די הויפּט-ראָלען:

OLGA CZECHOWA,
HANS SCHLETTOW

אין בילד ווערט געזונגען דאָס ליד
„Hajda Trojka śnieg puszysty"...

אויסער׳ן פּראָגראַם:

רעוועלאַציע-קלאַנג-צוגאַבען

אָנהויב אין געוועהנליכע טעג 4 נאָכמיטאָג שבת, זונטאָג און יום-טוב 12 אַ זייגער בייטאָג.

פּאָפּולערע פּרייזען.

שול-פעריען

(ב) די שול-פעריען וועלען זיך אנהייבען דעם 20. דעצעמבער און וועלען דויערן ביז'ן 2. יאנואר 1931.

פערמשפּט א גנב — א ברית-טרעגער

(2) נעכטען האט מען אין קרייז-געריכט גמשפּט דעם פּאסט-טרעגער פּיאטר פּאלישטשאק פאר צרויסנבעגען פון בריף — פון אייגעם, וואס איז אדרעסירט געווען צו יוזעף ליגדער (לימאנאוו-סקא 70) א פונט שטערלינג, און פון א בריף, וואס איז אדרעסירט געווען שמואל ראכפעלד (לימאנאייסקא 58) 7 דאלער. אויפ'ן פּראצעס האט זיך פּאלישטשאק מודה געווען, און ער איז פערארטיילט געווארען אויף א יאהר אויסבעסערונגס-הויז מיט צונעהמען אלע רעכט.

קאנפיסקירט

(ב) פאר ברענגען דעם טעקסט פון דער דייטשער נאטע צו דער פעלקער-ליגע געגען פוילען, זענען נעכטען קאנפיסקירט געווארען די לאדזער „פאלקסצייטונג" און די „פרייע פרעססע".

פערד האקט אויס 16 ציין ביי דעם בעל-עגלה

(2) אין רודא-פּאבּיאניץ האט דער בעל-עגלה באלעסלאוו בישאף דערלאנגט זיין פערד מיט דער בייטש עטליכע שמיץ פון וואס דאס פערד איז ווילד געווארען און דערלאנגט דעם בעל-עגלה עטליכע קאפּעס, ביים בעל עגלה זענען אויסגעהאקט געווארען 16 ציין. אין א שווערען צושטאנד האט די פּאגאטאוויע בישאף'ען אפּגע-פיהרט אין שפּיטאל.

א יורידיש וואכענבלאט

אין קורצען הויבט אן צו ערשיינען אונטער דער רעדאקציע פון באקאנטען רעכטס-פּובליציסט ה' י. אינפעלד א פּאפּולער יורידיש וואכענבלאט, אין וועלכען עס וועלען בעקומען אנ'אלזייטיגע גרונדליכע בעלייכטונג אלע אין משך פון וואך פּערעפענטליך-געווארענע אזסטאווען, פער-ארדנונגען, צירקולארען און בכלל אלע פראגען פון רעכט אין געזעץ, וועלכע זענען נוגע די אינטע-רעסען פון דעם אדער אנדערן שיכט פון דער בעפעל-קערונג. ס'וועלען דעסגלייכען פּובליקירט ווערען אלע וויכטיגע פּרינציפּיעלע אורטיילען פון העכס-טען געריכט, אדמיניסטראטיוון-טריבונאל און אויך אויפיהליכע בעריכטען פון פּראגעקומענע אינטע-רעסאנטע פּראצעסען אין אנדערע געריכטען. גלייכ-צייטיג וועט אויך איינגעפיהרט א שטענדיגער רוברייק, וואו ס'וועלען געגעבען ווערען יורידישע עצות אויף צוגעשיקטע דורך די לעזער שריפטלי-כע אנפראגען, וועגען אלע ענינים אין שייכות מיט דער דערמאנטער אויסגאבע קאן מען זיך ווענדען פערזענליך, פּעטריקאווער 31, וואוינונג 30 טעג-ליך פון 5 ביז 8 אוועגד, אדער שריפטליך, לאדז, פּאסט-קעסטעל 362.

רעארגאניזאציע פון די קראנקען-קאסעס

(א) אין צוזאמענהאנג מיט דער לעצטער פער-ארדנונג פונ'ם מלוכה-פּרעזידענט וועגען רעארגא-ניזירען די קראנקען-קאסעס דערוויסען מיר זיך, אז אויפ'ן גאנצען שטח פון פוילען וועלען זיך געפונען 40 קרייז-קראנקען-קאסעס. אין דער לאדזער וואר-יעוואודזטווע וועלען פונקציאנירען דריי קרייז-קא-סעס: איינע אין לאדז, וועלכע וועט ארומנעהמען אלע לאדזער קראנקען-קאסעס, די פּאביאניצער קר. קאסע, טאמאשאווער און די אזארקאווער. די קרייז קר. קאסע אין קאליש וועט זארומנעהמען די איצטיגע קר. קאסעס אין קאלער, סלופּצער, טורקער און זד. וואליער פּאוויאטען; די פּיעטריקאווער:— די פּיעטריקאווער און ראדאמסקער פּאוויאטען. שוין ווארשיינליך, פון 1 יאנואר וועלען פּארקומען די ענ-דערונגען אין דער אדמיניסטראציע.

די אלע דריי קרייז-קאסעס וועלען געהערען צום קרייז-פערבאנד פון די קראנקען-קאסעס אין ווארשא. נאך דער רעארגאניזאציע וועלען בלייבען 3 פערבאנדען פון די קרייז-קאסעס אין ווארשא, לעמבערג און פּויזען.

ווייניגער פּראטעסטען
אבער א סך מעהר ביטערע צרות

ווי מיר דערוויסען זיך, האט זיך די פּראָ-טעסטען-כוואליע אין לאדז פאר'ן פאריגען חודש פערקלענערט אויף א מיליאן פיהונדערט טויזענד זלאטעס, ווי ס'איז געווען אין פאריגען חודש.

אין אלגעמיין זענען אין נאוועמבער ה.י. פּראָ-טעסטירט געווארען 23431 אין דער לאנד-וואלוטע אויף 5,733,368 זל. מיט 60 גראשען און 17 אויסלענדישע וועקסלען אויף 34.655 זל. מיט 77 גראשען.

די „אנטיטובערקולאזע טעג"

(—) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט אין אונ-זער צייטונג קומט איצט פאר אין גאנץ פוילען די „אנטיטובערקולאזע טעג". ס'ווערען געהאלטען פּאפּולערע פארלעזונגען, געזאמעלט געלד אויף אייגע-צואָרדנען בעראטונגס-שטעלען, אמבולאטאריומס א. אז. וו.

די שול-סעקציע פונ'ם לאדזער קאמיטעט פירט אדורך אנ'אנקעטע אין אלע פאלקס-שולען, מיטעל-שולען און דערגענצונגס-קורסען. אין דער אנקעטע וועלען זיך בעטייליגען 60.000 קינדער און 5 טויזענד יוגענדליכע.

דער פארזיצער פון לאדזער קאמיטעט פון די „אנטיטובערקולאזע טעג" ד״ר סקאלסקי איז ארויס געפאהרען קיין ווילנע אויפ'ן אנטיאלקאהאל-צוזא-מענפאהר, וועלכער וועט דויערן צוויי טעג.

היינט 12 א זייגער בייטאג וועט אין לאקאל פון שטעטישען קינא („אקיטשינסקא 1) פּארקומען א פּארלעזונג פון דר. לאדינסקי א.ד.ט. „שווינדזוכט און ווי זיך פון איהר צו פערהיטען".

היינט 16.55 וועט אין ראדיא געהאלטען ווע-רען א פארלעזונג א ד. ט. „באקטעריאלאגיע און שווינדזוכט".

בעשטראפט הויז-בעזיצער

(מ) פאר האלטען זייערע הייזער אין אנטי-סאניטארען צושטאנד האט די שטעטישע סטאראס-טווע אויפ'ן פארשלאג פון דער געזונדהייטס אפּ-טיילונג ביים מאגיסטראט בעשטראפט א רייהע הויז-בעזיצער פון 5 ביז 100 זלאטעס.

א פּראצעס וועגען דער'הרג'ע-נען א מילנער

(2) נעכטען האט דאס לאדזער קרייז-געריכט געמשפּט דעם 65-יאהריגען אלעקסאנדער גאלניק און זיין ארבייטער, דעם 37-יאהריגען באלעסלאוו קאסטשעווא. אין יאנואר היי-יאהר האט גאלניק געדונגען ביי סטאניסלאר לעוואנדאוויטשען אין דארף לעמאסטיק ביי לאסק א לאנדווירטשאפט מיט א מיהל. צווישען לעוואנדאוויטש און גאל-ניק'ן האט נישט געהערשט קיין שלום, און — דעם 6. סעפּטעמבער האט מען לעוואנדאוויטשען געפונען א טויטען אין פעלד מיט א דורכגעשאסענעם קאפּ. בעת דער אויספארשונג האט זיך קאסטשעווא מודה געווען, אז ער האט דער'הרג'עט לעוואנדא-וויטשען מחמת גאלניק האט איהם דערצו צוגע-נערעדט; אויפ'ן פּראצעס אבער האט ער דער-קלערט, אז דאס האט ער געטון מיט זיין אייגענע דעה.

לאדזער פּייערלעשער אלס מוסטער

(2) קיין לאדז איז נעכטען אנגעקומען דער לייטער פון די פייערלעשער אין דער בולגארישער הויפּט-שטאט סאפיא צוועטאן סטמיטשקאוו. דער צוועק פון זיין קומען איז צו בעקענען זיך מיט די ארבייטען און ארגאניזאציע פון די לאדזער פייערלעשער, וועלכע האבען פאר צוויי יאהרען אויפ'ן איירּאפּעאישען קאנקורס אין טורין בעקומען דעם ערשטען פּריז. פון לאדז וועט ה' סמיטשקאוו פאהרען קיין בידגאשטש און פון דארט אויף די אינסטרוקטארען קורסען אין לובלין.

די פּראטעסט - פּעטיציע געגען „ווייס-בוך"

די פּראטעסט פּעטיציע געגען דעם פערבאָט פון דער ענגלישער רעגירונג לגבי אונזערע רעכט פאר ארץ-ישראל איז אין פוילען גאנג, מיטגלידער פון די ציוניסטישע ארבייטס פארטייען מיטגלידער פון דער ליגא פאר'ן ארבייטענדען ארץ-ישראל נעהן אין שטאט און זאמלען אונטערשריפטען אויף די פּראטעסט פּעטיציע, די פּראטעסט אקציע דארף שפּעטסטענס ביז דעם מאנטאג פאלשטענדיג ליק-ווידירט ווערען, און אבגעשיקט ווערען צו דער רצעטראלע.

דאקטאראט פאר הויזווירטשאפט

אין אמעריקאנער אוניווערזיטעטען עקזיסטירען פאקולטעטען פאר הויז-ווירטשאפט. נאכ'ן אדורכ-מאכען א 4-יעהריג שטודיום און נאכ'ן בעלעגען עקזאמען בעקומט די קאנדידאטקע וועלכע געהט חתונה-האבען אנ'אקאדעמישען טיטול דאק-טאר פאר הויז-ווירטשאפט. אונז אייראפּעער קאן זיך עס אויסווייזען, אז דאס איז אנ'אמעריקאנער איבערשאצונג און אז א ראציאנעל פיהרען פון הויז-ווירטשאפט פאדערט נישט אויף צו ברויכען אזש אדורכצומאכען אוניווערזיטעט-שטודיעס. עס איז אבער אהן צווייפעל אז הויזווירטשאפט איז א שווערע קונסט און עס פאדערט נישט בלויז דער-פאהרונג, נאר אויך וויסען.

א וואונדערליכע זאך, אז דווקא פיהרען ווירט-שאפט אין א קליינעם פערנעהם, ד.ה. ביי מינימא-לע איינקונפטען פון אנ'ארבייטס-מאן איז אמאל א סך שווערער, ווי צו פערוואלטען מיט א פירשט-ליכען הויף. פארוואס? ווייל וואס קלענער ס'איז דער ביודזשעט, אלץ מעהר מוז די באלעבאסטע זיך פערטראכטען, אויף וואס פארא אופן ביי א בעגרע-ניצטער סומע געלד צו בעפרידיגען אלע געברויכען, ווי אזוי צו ווירטשאפטען אז די פאמיליען-שטוב זאל נישט פיהלען פון דער נויט-אטמאספערע. אמערג סטען איז דאס פערשולדיגען זיך, וואס ענטשטעהט דורך דעם שלעכטען ווירטשאפטען איבער'ן ביודזשעט, וואס ברענגט טיילמאל א רייהע אומגליקען אין די פאמיליעס, אמוויכטיגסטען איז אויסצוזוכען זיך א גוטע איינקויפס-קוועלע, ד.ה. ביי אזא סוחר וואס מ'זאל קאנען קודם-כל האבען צוטרוי צו איהם, ביליג, אויסוואהל פון סחורות און וועלכער גיט זיך די מיה אז זיינע קונים זאלען זיין צופרי-דען.

מען דארף דעריבער אזא איינקויפס-שטעל וויט נישט זוכען. אזא איינקויפס-שטעל ווי ס'אין פאהר מיט די טראמווייען: 10 און 16,) וועט אי-די ווידזעווער מאנופאקטור, ראקיטשינער 54 (צו-בערצייגען יעדע בעל-הביתטע, אז איינקויפענדיג אין דער דאזיגער איינקויפס-שטעל וועט זי זיך דערמיט פערדינען ביי איהר מאן און ביי דער גאנ-צער פאמיליע דעם טיטול: „דאקטאר פאר הויז-ווירטשאפט".

פון געריכט

דעזערטירט אוז חתונה-געהאט אהן ערלויבניש

(2) וולאדיסלאוו קאפּערניק איז פאר דעזערציע און פאר חתונה האבען אהן אנ'ערלויבניש פון דער מיליטערישער מאכט נעכטען געמשפּט געווא-רען אין מיליטערישען געריכט.

אין יאהר 1920 איז קאפּערניק אין קראקאו שוין פערמשפּט געווארען אויף 6 חדשים טורמע פאר דעזערציע, נאכ'ן אפּזיצען די שטראף איז ער אנטלאפען קיין דייטשלאנד וואו ער איז געווען ביז 1924 און שפּעטער צוריקגעקומען קיין פוילען און ערשט אין יאנואר 1930 זיך געמאלדען אין פולק.

דאס געריכט האט איהם פערמשפּט אויף איין יאהר מיט 4 חדשים טורמע.

איך זוך א שטוב אויף א וואוינונג. אדרעס: קילינסקיעגא 51, אין קאוויארניע

די ברידער-קאמפּעז איז יאהר 1905 אין לאדז

(13

צום 25-יאהרצייט פון יענע בלוטיגע טעג

אפּען גערעדט, האבען אנטעקס חברים ערקלערט, זענען מיר געקומען, כדי איהם צו דער'הרג'ענען, אבער די בעדינגונגען ערלויבען אונז נישט דאס אויסצופיהרען אין איצטיגען מאמענט, צופיל מעג שען זענען פערהאן איצט אין שפּיטאל און מיר וואלטען בשום אופן נישט געקענט ענטלויפען. מיר וועלען זיך דעריבער היינט בעגנוגענען מיט אויסקוקען דעם פלאן פון אטענטאט און אין פער-לויף פון דער וואך...

— צי האלט איהר אבער נישט, חברים, אז מיין אנוועזענהייט אין שפּיטאל וועט זיין א שטערונג אויסצופיהרען דעם פלאן? אלע וועלען דאך אין דעם אנפאל זעהן מיין האנד און איך וועל פון שפּיטאל וואנדערען אין טורמע און פון דארט אויף קאטארגע אדער גאר אויף דער תליה.

— מיר רעכענען זיך טאקע דערמיט און דע-ריבער מוזט איהר ווי אמגיכסטען פערלאזען דעם שפּיטאל.

— צי וואלט מען דאס נישט געקענט אפּלעגען, ער וועט דאך אונז נישט ענטלויפען ביז איך וועל פערלאזען דאס שפּיטאל.

— ווארטען טארען מיר נישט. איהר ווייסט געוויס נישט, אז חבר אבעל איז דער'הרג'עט געווארען.

— וואס?

— אין דער זאשעווער שלאכט איז ער פער-וואונדעט געווארען און דעמאלט האט אייער ברו-דער איהם ארייגעפּאקט 2 קוילען אין קאפּ און איהם דער'הרג'עט.

— נער פעליקס? פעליקס האט געשאסען אין א פערוואונדעטען?

— און דערפאר דארפען מיר איהם דער'-הרג'ענען.

אנטעק האט זיך פערטראכט אויף א רגע, אזוי ווי ער וואלט אנגענומען עפּעס א וויכטיגען בעשלוס, האט פערקריצט מיט די ציינער און געזאגט:

— איך האב בעשלאסען אייך צו פערטרעטען און אויספיהרען דעם פלאן.

ביידע מאנספערשוינען האבען פערוואונדערט אנגעקוקט אנטעק'ען.

— אזוי האב איך בעשלאסען און דעריבער בעט איך אייך איהר זאלט מיר ברענגען עפּעס א שטארקען סם. ס'איז דאך אלץ איינס ווי אזוי ס'וועט אומקומען אונזער פיינד, דורך סם, אדער דורך א קויל. זיין וואונד איז א שווערע און פון א שארפען סם וועט ער זיכער שטארבען.

די חברים האבען צוגעזאגט צו ברענגען דעם געפאדערטען סם. אבער ווי אזוי ווילט איהר דאס מאכען?

— ער איז דאך אין שפּיטאל מיין שכן און מיר וועט זיין זעהר לייכט ארייננצושיטען סם אין זיין טיי אדער מילך.

אנטעק האט אומזיסט געווארט אין פערלויף פון נעכסטען טאג אויף דעם פערלאנגטען סם. אויך אין צווייטען טאג איז קיינער נישט געקומען, ערשט מיטוואך נאכמיטאג איז געקומען איינער פון זיי און געברענגט ארשעניק.

פון דעם אויגענבליק איז אנטעק געווארען זעהר אומרוהיג, ער האט געקעמפּט מיט זיך, נישט וויסענדיג, וואס ער האט צו טון.

ער האט אויסגעמיטען פעליקס בליק, וועלכער איז שוין געהאט איינגאנצען געקומען צו זיך, ער האט געזעהן נעבען זיך דעם ברודער און זיין שרעקליכען פאליטישען פיינד. פעליקס האט אב-סערווירט אנטעק'ן, ווילענדיג זיך טרעפען מיט זיין בליק און פערבונדען א געשפּרעך. פערשטעהט זיך, אז פעליקס האט גארנישט געטראכט, וואס פאר א טראגעדיע עס לעבט איבער אנטעקס נשמה און וואס פאר א פלענער ער האט בנוגע איהם.

ס'איז געווען מיטאג-צייט. די טיר פון זאל וואס פיהרט ארויס אין שפּיטאל-קארידאר זענען געווען איינגאנצען אפען, פעליקס האט געגוי אב-סערווירט אלע, וואס זענען אריין און ארויסגע-גאנגען פון זאל. די בארמהערציגע שוועסטער, שפּיטאל-בעאמטע, דאקטוירים א. אז. וו. קראנקע, וועלכע האבען געקענט האבען געגעסען מיטאג און גערעדט וועגען די נייע געשעהענישען אויף די גאסען, וואו לויט די מיטיילונגען פון די צייטונגען האט מען אין באלוט געווארפען עטליכע באמבעס אויף די קאאפּעראטיוו-געזעלשאפטען פון די נ.ז.ר.

— מען שלאגט די גאראדאוויצעס פאר אונזער בלוט, האבען אייניגע געזאגט. די דיסקוסיע האט אנגענומען א שארפען כאראקטער, מ'האט זיך גע-קריגט און צום סוף האבען זיך די קראנקע אליין גענומען צו די פויסטען, איינער פון די קראנקע, האט געכאפּט א לעפעל און געווארפען דעם אנ-דערען. די שפּיטאל-בעדינטע האבען אינטערווע-נירט און איינגעשטילט די צוהיצטע געמיטער.

נאכמיטאג איז פעליקס איינגעשלאפען און גע-שלאפען 2 שעה. ווען ער האט זיך איבערגעוועקט האט ער דערזעהען זיין ברודער ביים טישעל און שרייבענדיג עפּעס זעהר לאנג מיט א בליי. פעליקס האט געטראכט, אז איצט וועט איהם געלונגען צו פערבונדען א געשפּרעך מיט זיין ברודער.

— אנטעק, האט דער שווער-פערוואונדעטער געריפען.

אנטעק האט זיך גארנישט אנגערופען און נייטער געשריבען. ענדליך האט ער זיך אויפ-געהויבען און איז ארויסגעגאנגען אין קארידאר. דעם בריף, וואס ער האט געשריבען האט ער איבערגעלאזען אויפ'ן טישעל.

ס'איז אוועק א האלבע שעה, א שעה, 3 שעה און אנטעק איז נישט צוריקגעקומען. ס'איז שוין געווארען שפּעט אין אוונד. א טייל קראנקע האבען זיך שוין געלייגט שלאפען, אנדערע האבען נאך דיסקוטירט וועגען פערשידענע געזעלשאפטליכע פראגען. אין דעם אויגענבליק איז אריינגע-קומען א קראנקען-שוועסטער מיט דעם הויפּט-דאקטאר, זיי זענען גלייך צוגעגאנגען צום בעט וואו אנטעק איז פריהער געלעגען, זיי האבען עפּעס געגוי ארומגעזוכט אין דעם בעטעל אבער גארנישט געפונען, א חוץ דעם לאנגען בריף וואס איז געבליבען אויפ'ן טישעל, דער בריף איז געווען אדרעסירט „צו מיין ברודער פעליקס, בעט נומער 2".

דער דאקטאר האט אדורכגעקוקט דעם בריף און איז צוגעגאנגען צו פעליקס'ן.

— צי איז דא אין צווייטען בעט געלעגען אייער ברודער?

— יא, א יונגערער פון מיר, וואס איז דען געשעהען ה' דאקטאר.

— איך פרעג נאר אזוי... ווי פיהלט איהר זיך?

— גוט ה' דאקטאר, איך קען שוין עסען, רעדען און איך הויב זיך שוין אויף אויפ'ן בעט.

— איך וויל אייך עפּעס מיטטיילען, אדער איהר זאלט זיך נישט דערשרעקען, דעם בריף וואס אייער ברודער האט דא געשריבען איז אדרעסירט צו אייך, איהר וועט איהם בעקומען ערשט מארגען אדער איבערמארגען, ווען איהר וועט זיך שוין גאר גוט פיהלען, דערווייל וועט דער בריף בלייבען ביי אונז, איהר טארט דערווייל קיינעם נישט דער-צעהלען וועגען דעם, ס'האנדעלט זיך וועגען דעם, אז די פּאליציי זאל זיך פון גארנישט דערוויסען, מיר ווילען נישט, אז די פּאליציי זאל זיך אריינ-מישען אין אייערע פאמיליען-אנגעלעגענהייטען.

(המשך קומט)

ארום דער מעשה וועגן יעקב שלענצקי

מיט א פאר וואכען צוריק איז אין אונזער צייטונג דערצעהלט געווארען א מעשה וועגן יעקב שלענצקי וועלכער האט מיט עטליכע יאהר צוריק דערמארדעט א געהיים-אגענט און איז דערפאר פערמשפט געווארען אויף 12 יאהר טורמע. לויט דער דאזיגער מעשה וואס ס'האט געבראכט א היגע פרעסע-ביורא זאל שלענצקי זיצענדיג אין טורמע זיך בעקענט מיט א געוועזענעם רוסישען גלח, וואס איז דארט אפגעזעסען א נ'אורטייל פאר א מארד און נאך פיל שמועסען מיט איהם, בעשלאסען אנצונעהמען דעם פראוואסלאווענעם גלויבען און ארויסשיקען א ווענדונג צום מלוכה-פרעזידענט וועגן בעגנעדיגע נאיהם.

ווי ס'טיילט אונז איצט מיט שלענצקיס שוועסטער, וועלכע האט זיך ערשט מיט א פאר טעג צוריק געזעהען מיט איהם אין טורמע, אז די גאנצע מעשה איז אויסגעטראכט פון אנהויב ביז'ן סוף.

300 בילדער אויף דער אויסשטעלונג

פון מאלערי און סקולפטור אויף מאניושקי 2

די בילדער און סקולפטור-אויסשטעלונג אויף מאניושקא 2, פראנט, 1. שטאק פון די בעקאנטע לאדזער קינסטלער: קאהאנע, הירשפאנג, פינקעלשטיין, קודעוויטש, לובלינסקי, און טשעטשאט — געהערט צו די געלונגענסטע אויסשטעלונגען ביי אונז אין שטאט. אין די 300 אויסגעשטעלטע ווערק געפינען זיך הערליכע פייזאזשען, פארטרעטען, שטיל-לעבענס, אקטען און פיל סקולפטורען.

די גאנצע ווארשאווער קונסט-קריטיק האט זיך זעהר ווארים אפגערופען וועגן דער אויסשטעלונג, בעת זי איז לעצטענס פארגעקומען אין לאקאל פון דער יודישער קונסט-געזעלשאפט אויף קרולעווסקא 51.

די צוגענגליכע פרייזען אויף דער אויסשטעלונג; וועלכע איז אפען טעגליך פון 10 פריה ביז 10 אווענד גיט די מעגליכקייט אלעמען זי צו בעזוכען.

פון „למען ארץ-ישראל“

ווי מען טיילט אונז מיט, איז דער תוצרות-הארץ פערקויף פון א״י־דיגע פראדוקציע שוין ארגאניזירט, ס'איז שוין צו בעקומען איינציגע ארטיקלען און די לאדזער יודען קויפען מיט צופריידענהייט די פערהאנענע פראדוקטען, אין די נאהענטסטע טעג זאל שוין ארגאניזירט ווערען דער נארמאלער פערקויף פון א״י־דיגע פראדוקטען.

אין אלע ענינים פון תוצרות-הארץ דארף מען זיך ווענדען אין „למען תוצרות הארץ“ צעגעלניאנא 42.

פון דער יודישער פאלקס-אוניווערזיטעט

די וואך קומען פאר 2 אלגעמיינע רעפעראטען פון דר. פ. פרידמאן, אויף ד. ט. די בריטישע אימפעריע איהר ענטוויקלונג און פראבלעמען פון איצטיגען מאמענט, און פון ד״ר א. טייטעלבוים א. ד. ט. ארבייטס - שוץ און דער פוילישער געזעצגעבונג.

א סילוועסטער-אווענד לטובת די שולען פון מעדעם-קוראטאריום

דער „קרייז פריינט פון די מעדעם-שולען“ אין אונזער שטאט גרייט צו א גראנדיעזען סילוועסטער-אווענד, וועלכער וועט פארקומען אין די פרעכטיגע זאלער פון דייטשען האנדעלס-אנגעשטעלטען פעראיין אויף אל. קאשטשושקי 21.

עס איז פאראויסגעזעהן א פערשידענארטיג רייכער פראגראם, וועלכער וועט זיכער איבעראשען אלע אנטיילנעהמער. עס ווערט געזארגט דערפאר. אז דער אווענד זאל זיין אינטערעסאנט, שיין און אינהאלטסרייך. עס ווערען פארגעברייט פערשידענע אטראקציעס. א חוץ אלעמען וועלען נאך זיין טענץ א גאנצע נאכט.

עס איז אהן שום ספק אז די פריינד פון יודישען שול-וועזען וועלען קומען צום סילוועסטער-אווענד לטובת די שולען.

„ארבייטס - שוץ איז דער פוילישער געזעצגעבונג

א. ד. ט. וועט היינט ד״ר א. טייטעלבוים רעפערירען אין דער יודישער פאלקס-אוניווערזיטעט שיענקיעוויטשא 315.

דער „י. ל. גארדאן-טאג“ אין „מרכז עברי“

מיטוואך, דעם 11 ד.ח. איז דער 100סטער־יעהריגער געבורטסטאג פון דעם גרעסטען העבראישען דיכטער אין דער „השכלה“־עפאכע. יהודה לייב גארדאן. אין צוזאמענהאנג דערמיט ארדענט איין דער „מרכז עברי“ היינט זונטאג דעם 7 ד.ח. אין זאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, ציגעל-גאס 4 א פייערליכע פארלעזונג וועגן דעם גרויסען דיכטער.

מיט רעפעראטען וועלען ארויסטרעטען די העררען ד״ר נ. עק און פראפ. א. ליבושיצקי.

נאך די רעפעראטען וועלען מיטגלידער פון דער העבראישער סטודיע רעציטירען אייניגע פון דעם דיכטערס ווערק.

פרצ'ס „אין פאליש אויף דער קייט“

די פרעמיערע ביי דער דראמאטישער סטודיע פון „הזמיר“

נעכטען אין אווענד איז אין „הזמיר“ פארגעקומען די פרעמיערע פון אין „פאליש אויף דער קייט“ פון י. ל. פרץ, אויסגעפיהרט דורך דער דראמאטישער יוד. טעאטער-סטודיע ביי „הזמיר“.

די פארשטעלונג האט צוגעצויגען א גרויסען עולם, וועלכער האט זעהר ווארעם אויפגענומען דעם אויפטריט פון די פלייסיגע סטודיאנטען מיט זייער אנפיהרער.

היינט, זונטאג, ווערט די געלונגענע פרעמיערע ווידערהאלט.

קופאן אויף א יורידישער עצה

גילטיג זונטאג, דעם 7-טען דעצעמבער

א בעקאנטער יוריסט ערטיילט יורידישע עצות פון 3 ביז 4 א זייגער נאכמיטאג אין רעדאקציע פון אונזער צייטונג, פיעטריקאווער 21.

אינטערעסאנטען דארפען מיטברענגען דעם קופאן פון „נייעם פאלקסבלאט“ — פון דעם זעלבען טאג. —

פון קינא-טעאטער „בייקא“

אין קינא טעאטער „בייקא“ ווערט א־צט געשפילט מיט גרויסען בייפאל דעם גרויסען דאפעלט פראגראם 1) די ריהרענדע מלחמה-דראמע א.ג. „דער תפיסה-אינזעל פון דער היליגער העלענא“ 2) די הערליכע טראגעדיע א.ג. „דאס מעדעל צו אלעם“. דער דאזיגער פילם שפרודעלט מיט הומאר און ווילט דעם עולם.

די מוזיקאלישע אילוסטראציע איז ספעציעל צוגעפאסט צום בילד.

פון רעווי-טעאטער „דאברי וויעטשור“

די נייע פרעמיערע אין רעווי-טעאטער „דאברי וויעטשור“ א.ג. „דאס מוז מען זעהן“, איז אדורך מיט גרויס ערפאלג און האט צוגעצויגען א גרויסען עולם.

דער נייער פראגראם בעשטעהט פון צוויי טיילען און ענטהאלט 14 רעווי-נומערן. אין רעווי נעהמען אנטייל די נייע אנגאזשירטע ארטיסטין אננא גארעליקובנא, ווי אויך ארטיסטען פון היגען שטאדטישען טעאטער.

צום ערפאלג פון דער גלענצענדער רעווי העלפט אויך מיט דער באלעט פון די צעהן גירלס אונטער דער לייטונג פון באלעט-מייסטער הי נארטש.

ראדיא-פראגראם

זונטאג דעם 7. דעצעמבער

10.15 טראנסמיסיע גאטעסדינסט פון דער ווילנער באזיליק. 11.53 צייט-סיגנאל. 12.15 סימפאנישער פריהמארגען. 14 00 טעאטער אין קינא-קאמוניקאט. 15.40 קינדער-פראגראם. 16.10 לאדזער פאסט-קיסטעל. 16.30 גראמאפאן-פליטען. 16 40 פארלעזונג. 16.55 גראמאפאן - פליטען. 17.15 אנגענעהמע און נוצליכע אינפארמאציעס 17.30 קאנצערט פון קראקא. 19.00 פערשידענעס. 19.25 פעליעטאן. 19.40 ספארט-קאמוניקאט פון ראדיא, פראגראם אויף מארגען. 20.00 אוידי... פון קראקא. 20 30 פאפולערער קאנצערט. 22.00 פעליעטאן. 22.15 געזאנג-רעסיטאל. 22.35 קאמוניקאטען, טאנץ-מוזיק.

מעלדונגען

אכטונג, שרייבער-ארבייטער

היינט זונטאג, דעם 7 דעצעמבער ד. ח. 5 נ״מ קומט פאר אין אייגענעם לאקאל פאמארסקא 3 די אלגעמיינע פערזאמלונג, ווי אלע מיטגלידער ווערען אויפגעפאדערט צו קומען פינקטליך.

בעמערקונג: קיין בעזונדערע איינלאדונגען ווערען נישט געשיקט. בייטראג ווערט ערלעדיגט זונטאג א גאנצען טאג.

יום ילי״ג „במרכז העברי“

ביום הראשון 7 לח' ז. ב 8,15 בערב, עורך „המרכז העברי“ באולם ההתדרות הציונית, צגלניגה 4, הרצאה ע״א גדול משוררי ההשכלה — י. ל. גורדון (בקשר עם יום הולדתו המאה). בהרצאה משתתפים: מר דר' נתן עק והפרופ א. ליבושיצקי את טובי יצירותיו של המשו־ר יקריאו חברי הסטודיה העברית. כל העברים מוזמנים. 19855

מעלדונג

אויף דער קאנסטיטואירענדער פערזאמלונג וואס איז פארגעקומען אין זדונסקא-וואלער פעראיין אין לאדז מוצאי שבת דעם 29 פ. ח. איז געווהלט געווארען פ־זידיום: הענעך בענדעט, וויצע אברהם הערש פינקעלשטיין, קאסיר דוד לייב בליצבלאה, סעקרעטאר: משה רובינשטיין, עקאנאם הערש בענעדיקט, קאנדידאטען: דאווידאוויטש, וויגדאווסקי. רעוויזיאנס-קאמיסיע: יעקב משה בענעדיקט, לייזער בער גאטהיינער, שמואל יעקב סימאן.

ווארנונג!

איך מאך אויפמערקזאם אלע מורא הוראות, אז משה יאסעף גאלדבערג (סטעמגא 40) האט מיט מיר תנאים געשריבען מיט 2 יאהר צוריק און היינט, זונטאג שטעלט ער א חופה מיט א צווייטע מיידעל. קיינער פון די מורה הוראות זאל איהם נישט געבען קיין חופה וקדושין, ווייל ער האט מיט מיר דעם שידוך נאך נישט אבגעלאזט.

פראניא ווייסבערג, יערוזאלימסקא 4.

לאגער פון עלעקטראטעכנישע ארטיקלען

„ELEKTROPOL“

Wł.: A. Kurc

Główna 22 ŁÓDŹ Główna 22

עמפפעהלט אין א גרויסען אויסוואהל: זשיראנדאלען, זשארובקעס פון אלע סארטען, ווי אויך זעמטליכע אנדערע עלעקטראטעכנישע און ראדיא-מאטעריאלען. ס'ווערען אנגענומען זעמטליכע רעפאראטורען פון ליכט און קראפט.

Dr. ADAM GROSGLIK

Al. Kościuszki 27 tel. 151-78

צוריסנעקעהרט

הויט און ווענערישע קראנקה. רענטגען און ליכטהיילאנשטאלט. נעמט אן פון 4—7 אווענד

Dr. N. KALTRECHT

ספעצ.-ארצט פאר הויט און געשלעכטס-קראנק. נעמט א פון 8 ביז 9 פריה. פון 12—3 נאכמיטאג און פון 8 ביז 9 אווענד. זונטאג פון 9 ביז 1 בטאג.

פיעטריקאווער 10

פאר אינטעמיטעלסטע לעטשניצע-פרייזען.

DR. MED.

Z. Datyner

צוריקגעקעהרט

אורלאג

ספעציאל-ארצט פאר בלאזען נירען און אורין-קראנקהייטען

Piaowcza 2 (Olginska) Telef. 148-93

נעמט אן פון 9—10 פריה, און פון 6—8 אווענד

Dr. med. W. Eychner

גינעקאלאג-אקושער

זגערזשער 11

טעלעפאן 134—72

נעמט אן פון 2—3 נאכמ. און פון 7½—9 אווענד.

Uczenica VII-ej klasy

udziela lekcyj, tanio. Może być za objady. Dowiedzieć się: KAUFMAN, Narutowicza 25, poprz. of., I p.

ווי אזוי זיך צו בעפרייען פון דער גריפע און איהרע פאלגען?

ערר־יכען קאן מען נור מיט גוטער ערהאלונג און גוטע לופט אין דעם בעוואוסטען ערשטקלאסיגען

פענסיאנאט עלבינגער, ראסק

ביי לאדז, וועלכער נעמט אן געסט אויפ'ן ווינטער-סעזאן. עמפפעהלט ווארימע צימערן, ראדיא, זונען-ווערענדע און וואלד צום ווערעווירען. שמאקהאפטע קוך, גוטע בעדינונג. ס'איז פאראויסגעזעהן אן אנגענעהמער צייט-פערטרייב. צוגענגליכע פרייזען! אינפארמאציע: טעלעפ. 107-87, אדער קאמיענא 1, ביי ה' עפשטיין.

א ארט צו שלאפען

פאר 2 אנשטענדיגע יונגעלייט אין א שעהן מעבלירט צימער מיט אלע בעקוועמליכקייטען ביי א פיינער פאמיליע איז זאפארט איבערצוגעבען. צו ערפאהרען ביי אויערבאך, קילינסקי 41.

כ'זוך צו קויפען א גענוצטע

אזשור-מאשין

נ. קאפּלאן

פראנציסקאנער 28.

Korepetycyj udzielam i przygotowuję do egzaminów w zakresie 8-miu klas gimnazjum i 7 klasowej szkoły powsz. Ceny b. niskie. Zgłoszenia CODZIEŃ od 4 6 p. p. Szkolna 19 m. 4, parter pr. sień I drzwi na prawo

ס'ווערט געבריכט א וועש-בייערין

קוואליפיצירט צו א קריטע מאשין, ביי באשינסקי, מאגיסטראצקא 1.

באכמיטאג-חדר

פאר קינדער, וואס לערנען אין פאווששעכנע שולען פון י. ד. ראזענפעלד

פלאץ וואלנאשטשי (נייע שטאט) 6

מעלדעט, דאס עס ווערען אנגענומען קינדער פון יעדע עלטער צו לערנען אלע למודי קודש, עברי, חומש, רש״י. תנ״ך, משניות, גמרא, העבראיש און יודיש.

3 זל. א וואך 3 זל.

איינשרייבען פון נייע תלמידים פון 4-7 אווענד. נצדענקט דעם אדרעס: נייע שטאדט 6, קווער אפיצינע, רעכטס, 2-טער שטאק.

Dr. med. J. Lubicz

ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 18-31

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער איינענע פראצאהניע פון זעמטליכע ארטאפעדישע, אינטרעטען, א. ז. וו: קלשדקעס אויף פלאטפוס, קינסטליכע רעמענען א. ז. וו. נעמט אן פון 2,30 ביז 4,30 נאכמ.

Dr. med. B. Robinson

פיעטריקאווער 10, טעל. 131-86

Dr. med. H. Krauskopf

אקושעריע- און פרויען-קראנקהייטען

זגיערזשער 16, טעל. 113-47

נעהמט אן פון 4-7 אווענד.

Dr. med. M. LERNER

ספעציאליסט פאר קינדער-קראנקהייטען

זאכאדניא 64, טעל. 113-09

נעהמט אן פון 3 ביז 5 נאכמיטאג.

לעטשניצע זגערזשער 17 טעלעפ. 116-33

ד״ר גאלדשטיין-פאלאק אויגען-קראנקה. 1—2 נאכמ.

ד״ר יוסטמאן נערווען-קראנקהייטען 12—2 נאכמ.

ד״ר מ. קאנטאר כירורג 4½—5½, יו״ט 1—2

ד״ר פאפיערני אקושער און פרויען-קראנקה. 11½—1 נאכמ.

ד״ר ראקאווסקי אויערן, נאז און האלז-קראנקה. 10½—11½, 2—3 און 6—7 נאכמ.

ד״ר ראזענצווייג קינדער-דאקטאר 11—12, 4—5 נ״מ

ד״ר רוזשאנער ווענער. און הויט קראנקה. 1-2 נאכמ

ד״ר ווײנבערג אינערל. קראנקה. 1—2, 6—7 נאכמ.

א. גראדזענטשיק צאהן-ארצט 3—7 נאכמ.

ד״ר סטופעל רענטגען-קאבינעט 12—2, 4—6 נאכמ.

העטעראלאגישע קאבינעט טעגליך 1-2 נאכ.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען און דענטיסטישער קאבינעט.

בושעווסקער 11, טעלעפאן 3763

אפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

ד״ר אימיך נאז, האלז, אויערן קר.	3½—4½
ד״ר סערשנער קינדער-קראנקה.	9-11 3-4½
ד״ר שיפמאן אינערליכע קראנקהייטען	12—2
ד״ר ביבערגאל הויט און ווענער.קר.	11½—12½
ד״ר שמירנפלד נערווען און גייסטיגע קר.	1—2
ד״ר גאלדבלאט אויגען-קראנקה.	12½—1½
ד״ר חיים כירורגישע קראנקהייטען	2—3
ד״ר שפערלאווסקי פרויען-און געבורטס-הילף	3½—4½

ת'כא־טערמיע, שפרעך-שטערונגען חי שטעלען א פעקען-שטעלן, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראל איינשפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפערעס. אויף פערלאנג היזשען אין שטאט. אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, אויך פלעגער און בלוט

אימפונגען געגען שקארלאטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפנעט געווארען

א רענטגען-אינסטיטוט.

ד״ר לאזשינסקי-סטאראפאלסקא

צאהן-ארצט 10—1, 3—6

קינסטליכע ציינער, קראנען, פלאמבען א.א.וו.

די לעטשניצע איז אפען אויך זונטאג

DR. MED. H. LUBICZ

ספ. פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנק.

בעהמט ווידער אן

אויף צעגעלניאנא 43, טעל. 141-32

עמפפאנגס-שעה'ן 8—10, 12—2, און 5—8 זונטאג און יו״ט 9—1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל.

Dr. Z. Rakowski

ספ. פאר אויערן, נאז, האלז און לונגען-קראנקה.

9 קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 127-81.

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—5.

קלאַנג-פילם-טעאַטער
„MIMOZA"
ul. Kilińskiego 178.
היינט, גרויסע פרעמיערע!
RIO RITA
גרעסט מייסטערווערק פון דער פילם-טעכניק, וואָס איבערצייגט, אַז די קלאַנג-ערפינדונג האָט ריכטיג זיך דערוואָרבן די אָנערקענונג פון פובליקום.
וואונדערליך געזאַנג פון ליבע און אפּפערונג.
אין די הויפּטראָלען:
BEBE DANIELS i JOHN BOLES
שענסטע מעלאָדיעס! ◆ גלענצענדע אויסשטאטונג!
אנהויב 5.30, 7.30 און 9.15, שבת, זונטאָג און יום טוב 3.30 נ"מ

וויכטיג פאַר דער פּראָווינץ!
דערמיט מאַכן מיר בעקאַנט דער ג. קונדשאַפט, אַז מיר האָבן ערעפנט אַ לאַגער אין לאָדז,
פּיעטריקאַווער 40, לינקע אָפיצינע, פּאַרטער א. פ.
Skład Komisowy
PRZEDSIĘB. HANDL. „REZYNA"
וואָסאַין פּערזעהן מיט אַ רייכען אויסוואַהל פון זעמטל.-קאַלאָשן און באָטע
„REZINOTRUST" פון דער פירמע
מיט אכטונג
Przedsięb. Handl. „REZYNA"
Łódź, Piotrkowska 40, tel. 145-32. 9726

מיט 25% ביליגער ווי איבעראל!
דאמען- הערען- פעלצען
ווי אויך אלע איינצעלנע פעלעכלעך אין א רייכען אויסוואהל
מיט גוטע בעדינגונגען אין פעלץ-וואַרען-געשעפט פון
י. שווארצמאן נאַרוטאָוויטשאַ 42
— טעלעפאן 31 166 —

בעקאַנטמאַכונג
דערמיט מאַך איך בעקאַנט מיינער ג' קונדשאַפט, אַז צוליב דער בעקוועמליכקייט האָב איך געעפנט אַן אָפּטיילונג פון מיין לאַנג-עגזיסטירענד
ביטשרפטן-ביורא פל. וואָלנאָשטשי 3 (פּאַרטער, רעכטס)
וואו עס ווערען פּינקטליך און געוויסענהאַפט ערלעדיגט אַלע אַרט ביטעס אין פערשידענע אוזשענדעס, ווי אויך קלאָוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס, אַדוואָלאַציעס אויף פּאַראַטעק דאַכאָדאָווי, אויסקויף פון פאַטענטען.
בעמערקונג: פערשידענע עצות וועגען פּאָדאַטקאָווע ספּראַוועס ווי אויך אַנדערע פראַגען ווערען ערטיילט דורך אַ ספּעציעלען גוטן בעקאַנטען יוריסט.
מיט אכטונג
Sz. Hochberg, Pl. Wolności 3, tel. 216-58

צו פערדינגען
א ½ ראַטקע (האַלבע)
צו האַכעז פלייש.
צו ערקונדיגען ביים געגזלער
א. מ. אייזען,
לאָדז, זאַמענהאָפא 1.

הלא חכמה תקרא
ותבונה תתן קולה
אם תקח אמרי ומצותי תצפן אתך
אז תשכן בית ושאנן כי הלך בתום
ילך בטח ומעקש דרכיו יודע
איבער דעם זאָלסט נאָר קומען אין ביוראָ
פון ד. מאַנעלא
וואָס איז איבערגעטראָגען געוואָרען פון צווייטען הויף אויפ'ן ערשטען הויף
פּיעטריקאָווער 17, לינקע אָפיצינע פּאַ-טער, טעל. 124-95
וואו ס'ווערט ווייטער ערלעדיגט פּינקטליך און געוויסענהאַפט געשריבען אַלערליי ביטעס: ציווילנע, קאַרנע, האַנדלאָווע, אַפּעלאַציעס, אַדוואָלאַניעס, קלויזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, וועגען דירות אין אוזשאָנד ראַזיעמטשע, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.
בעמ.: קלויזולעס און זאַבעזפּיעטשעניעס ווערען ביי מיר ערלעדיגט אין משך פון 24 שעה
מיט אכטונג ד. מאַנעלא,
פּיעטריקאָווער 17, 1-טער הויף

וועכענעריז כירורגישע קליניק
„SANATO"
אגראַדאָווע 10, טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאַס
ערשטקלאַסיגע אויפזיכט איבער דער מוטער און קינד
פרייזען פון געבורט
אין 2-טע קלאַס צוזאַמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.
אויגען-אָפּטיילונג פון ד"ר מעד. י. קראַוש
עמפּפאַנגס-שטה'ן פון 1 ביז 2 נאָכמיטאָג.
כירורגישע אָפּטיילונג פון ד"ר מעד. מ. קאַנטאָר
עמפּפאַנגס-שטה'ן פון 1 ביז 2 נאָכמיטאָג.

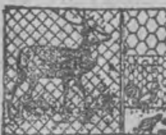
דראַט-צוימען
געפּלאָכטענע, געוועבען, געלעכערטן, ראַביץ-געוועבען אין אַלע מאַטעלן ע-פּפעהלט צו ביליגע פּרייזן
RUDOLF JUNG
Łódź, Wólczańska 151, telefon 128-97

PORADNIA
WENEROLOGICZNA
פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
זאַוואַדזקאַ 1.
נאָר פאַר ווענערישע הויט-קראַנקה. און מענער-שוואַכע אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער. קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראַלאָגישע און נערווען-קראַנקהייטען. קוואַרץ-לאַמפּ. עלעקטרישער הייל-קאַבינעט קאָסמעטיק.
— טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אָוונט, פון 11 ביז 12 ביי טאָג און פון 2 ביז 3 נאָכמ. נעמט-אָן אַ פרוי-דאָקטאָר נור קינדער און פרויען
זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג.
— בעזונדער וואַרטע-צימער פאַר פרויען. —
וויזיט 3 זל.

Lekarz-dentysta
Stanisław Gelberg
זאַוואַדזקאַ 14, טעל. 108-33
נעמט אָן פון 10–2 נאָכמ. און פון 4–7 אָוונט

DR. MED.
L. Pikielny
אוראָלאָג
ספּעציאַל-אַרצט פאַר נירן, בלאָז און אורין-קראַנקה.
NAWROT 8, tel. 2,19-90
נעמט אָן פון 12–1 און פון 4–7 אָוונט.

קינאָ-טעאַטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26
היינט און פאָלג. טעג! I דאָפּעלטער פּראָגראַם!
גרויסע און מעכטיגע דראַמע א.נ.
דער וועלכער פּערג'פּטעט
טראַגעדיע פון 3 מענשן, וועלכע זענען אַדורכגענומען מיט'ן פייער פון 3 ליידענשאַפטען: פערלאַנג, ליבע און שנאה.—
אין די הויפּט-ראָלען Conrad VEIDT, Mary PHILBIN
2) „האַנד-געלד אויף הצלחה" אין דער הויפּט-ראָל D. GRALLY
נעכסטער פּראָגראַם: „הערצער-מעלאָדיע"
פּרשטאַרקטער אָרקעסטער אונטער לייטונג פון ה' סטעפאַנסקי.
אנהויב פון די סעאַנסען: אין געוו. טעג 4 נאָכמ. שבת, זונטאָג און יום טוב — 12 אַ זייגער בייטאָג. דער זאַל איז גוט בעהייצט.

זיכערע הילף און א רפואה
אהן א אפּעראַציע, אָן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט פערגיסונג פאַר קראַנקע אויף קילעס פאַר מענער ווייבער און קינדער. פערשידענע קאַליקעס אין גוף פאַר הויקערס און פיס.

פערלאָזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראַך ווערט גרויס אַזוי ווי אַ מענשען-קאָפּ, אָדער אַזוי ווי אַ וואַסער-קאַן און עס פאַלט אריין אין דעם בויך און דער קראַנקער איז אין אַ גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראַנדיג און שטערבליך. ספּעציעל גומענע הייל-באַנדאַזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פּראַקטיק מיט מיינע בעהאַנדלונג און פון דעם פּראָפעסאָר-דאָקטאָר ברמי רעקונג בעזעטיגען זיכער דעם שאַדען און געפעהרליכקייטען
דרוקע, אויך פאַר הויקערס לייכטונגען מיט הייל-גאַרטען און אַפּאַראַטען פאַר פערקרימטע פיס און פלאַטפוס ספּעציעלע אַיינלאַגען אין די שיך. קינסטליכע גומענע פיס און הענט, גומענע זאָקען פאַר די גרעסטע קראַנקע אָדערן.
עמפּפאַנגס פון 9 ביז 1 בייטאָג און פון 3 ביז 7 אין אָוונט.
אָרטאָפּעדישע אַנשטאַלט
Specialist J. RAPAPORT Ortoped von Lemberg
Łódź, WÓLCZAŃSKA 10, tel. 221-77, front, parter
בעמערקונג: דאָס ערווענטע ערשטען פון די קראַנקע איז אונבעדינג נויטיג. דיפּלאָמען האָבען אויסגעשטעלט פאָלגענדע אוניווערזיטעטס-פּראָפעסאָרען: פּראָפ. ד"ר בראַנטש, פּראָפ. ד"ר י. מאַרישלער, פּראָפ. ד"ר ב. קיעלאַנאָווסקי און אויך אַנדערע. מיר נעהמען אויך אָן פערזיכערטע פון דער קראַנקען-קאַסע
דאַנקזאַגונג.
דעם געעהרטען ה' ד"ר י. ראַפּאַפּאָרט, ספּעצ. פאַר ברוך-לייענדע אין לאָדז, וואָלטשאַנסקע 19, זאָגט 2. שמאַק, פאַר דער גיכער אומערוואַרטעטער הילף און רעטען מיך דעם ערשטען טאָג ראש השנה פון דעם שמערצען און פאַר מיין לעבען געפעהרליכען ברוך, פאַר דעם זיכערע שאַטליכען אָנלעגען מיר דעם באַנדאַזש פון זיין סטאַרע דאַנק איך אויף דעם וועג הערצליך און עס פּסלט איהם דאַנקבאַרקייט פאַר אלע ברוך-לייענדע
Dr. M. Minzer, N. lekarz kolejowy K. Chorych.

נייעס!!!
„SREBROL"
פליסיגקייט צו זילבערן
בילדעט אַ שיכט ריינעם זילבער דורך געוועהנליכן אָנרייבען
פּרייז פון אַ פלעשעל 2 זל. צו בעקומען אין אַפּטייקן און סקפּ.-אַפּטעקס.

Syndyk ostateczny masy upadłości łódzkiej firmy „Łódzka Łuszczarnia wł. I. B. Żytnicki" oraz Józefa Binema Żytnickiego i Abrama Olszera — adwokat Bolesław Jasieński, zamieszkały w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 88 z mocy art. 528 Kod. Handl. i upoważnienia Pana Sędziego Komisarza oraz na zasadzie art. 1030 Ust. Post. Cyw. ogłasza, że w dniu 15. grudnia 1930 roku o godz. 10. rano w gmachu Sądu Okręgowego w Łodzi Plac Dąbrowskiego 5 pokój 15 sprzedawać bedzie przez licytację ruchomości, należące do wspomnianej masy upadłości, a opisane w dniu 1. marca 1929 roku przez Komornika Sądowego Jana Jabczyka, zamieszkałego w Łodzi przy ulicy Południowej 20 i składające się z kompletnie urządzonej trzyrzędowej łuszczarni z 8-ma elewatorami i pasami, automatycznych perlaków, motoru 35-cio konnego i inn. maszyn młynarskich oraz z urządzenia kantoru, oszac. na łączną sumę 27,302 złote oraz z mebli i ruchomości w mieszkaniu upadłego Abrama Olszera przy ul. Pomorskiej 37, oszacowanych na łączną sumę 805 złotych i z mebli i ruchomości w mieszkaniu upadłego Józefa-Binema Żytnickiego przy ul. Św. Jakóba 16, oszacowanych na łączną sumę 1,515 złotych, jak również prawa do jednej dziesiątej niepodzielnej części łódzkiej nieruchomości, w której znajdują się wymienione wyżej urządzenia łuszczarni i młyna, położonej przy ul. Św. Jakóba 16, w Łodzi, a oznaczonej numerami hipotecznemi 37 i 38, rep. hip. Nr. Nr. 590 i 1916, oszacowane na 33.000 złotych.

Reflektanci obiekty sprzedaży oglądać mogą codziennie pod wskazanymi wyżej adresami, w dniu zaś przetargu obowiązani będą złożyć przepisowe wadjum.

Syndyk Ostateczny
(—) Bolesław Jasieński Adwokat.

9897

קאָנסום

ביי דער ווידזעווער מאַנופאַקטור אקצ.-געז.

ראַקיטשינער 54, טעל. 182-10

אבטײלונג ווירטינס! ● אויסנאַהמס-פּרייזען!

דער ביליגסטער איינקויף אויף די ווייהנאַכטען!

ווייסע סחורות

העמדער ־ שטאַפּען פון 1.21
„מאַדאַפּאָלאַם" פון 1.64
Macco פאַר 17 מעטער פון 27.25

סחורות

אויף מענער-אונטער-וועש
פון 1.81

לייוואנד אויף טישטיכער

טישטיכער ווייסע פון 3.37
טישטיכער קאָלירטע פון 4.58

לייוואנד אויף האַנטיכער

האַנטיכער ווייסע 1.27
האַנטיכער זשאַקאַרד 1.51
האַנטיכער קאָלירטע 1.30

באַרכאַנעס

באַרכאַנעס ווייסע פון 1.94
באַרכאַנעס פּיקאָווע פון 1.94
באַרכאַנעס געוועבטע פון 1.60
באַרכאַנעס געדרוקטע פון 1.60

פלאַנעלקעס

קאָלירטע אין מוסטערן פון 1.51

קאָלירטע סחורות

אויף בלויע אַרבייטס-בלוזען פון 1.21
אויף אַרבייטס־אַנציגער פון 1.16
אויף דאַמען ־ וועש פון 2.61

געמוסטערטע סחורות

אָקספאָרד אויף מענער־העמדער פון 1.30
אויף מענער־העמדער פון 1.30
אויף מענער־אַנציגער פון 1.21
אויף דאַמען ־ קליידער פון 1.27

ליידעכער

ווייסע פון 5.18
מיט אַ קאָלירטען קאַנט פון 5.78
פון פלאַנעל פון 6.04

טישטיכער זשאַק.

ווייסע פון 5.27
קאָלירטע פון 6.21

האַנטיכער

זשאַקאַרד פון 1.99
פּראָסטע פון 2.85

סערוועטקעס

ווייסע 55×55 פון 1.30
קאָלירטע 55×55 פון 1.56

שטויב-לאַפּען

קאָלירטע פון 0.36

נאָז-טיכלעך

ווייסע אַ טוץ פון 3.89
מיט אַ קאַנט אַ טוץ פון 5.18
געדרוקטע פאַר דאַמען פּראָ שטיק. פון 0.40

דאַמען-אַרטיקלען

סוויטערס פון 7 זל.
פולאָווערס פון 7 זל.
זיידענע אַפּאַשקעס פון 4.95
פּאַסקעס מיט גומעס פון 2.80
וואָלענע טיכלעך פון —.11

מענער-אַרטיקלען

קעלנער פון 1.20
קראַוואַטען פון 2.50
שאַליקעס פון 1.40
ווינטער ־ פּאַלטענס פון 57.50
וואָלענע אַנציגער פון 57.50

הענדשקעס

דאַמען ־ וואָלענע פון 1.65
הערען־ וואָלענע פון 1.95
קינדער ־ וואָלענע פון 1.15

רעשטלעך

ווייסע פון 0.98
קאָלירטע פון 1.01
געדרוקטע פון 1.09

סחורות

סעקונדע און בראַקען

ווייסע פון 1.13
קאָלירטע פון 1.13
געדרוקטע פון 1.21

אַרבייטס-אַנציגער

פון בלויען לייווענד פון 11.55
פון האַקי ־ לייווענד פון 11.55

מענער-וועש

ווייסע העמדער פון 4.25
קאָלירטע העמדער פון 4.80
אונטערהויזען קאָלירטע פון 4.60
אונטערהויזען ווייסע פון 4.35

דאַמען-וועש

ווייסע העמדער פון 2.45
ווירטשאַפטס-שטיבען־שערצען פון 7.95
שערצלעך פון 2.70

זייד-וואַרען און סאַמעט

אין אַ גרויסען אויסוואַהל צו זעהר ניד־ריגע פּרייזען.

שטרימפּ און שקאַרפּעטען

זיידענע פאַר דאַמען פון 3.95
פיל־דע־קאָס" פון 3.15"
הערען־שקאַרפּעטען אין מוסטערן פון 1.50
מענער ־ שקאַרפּעטען וואָלענע פון 2.20
דאַמען־ שטרימפּ וואָלענע פון 4.45
שטרימפּ פון גאַרן פון 1.30

וואָלענע סחורות

אויף קאַמגאַרן און שטרייכגאַרן־מענער ־ אַנ־ציגער פון 18 זל.
אויף דאַמען ־ קליידער פון 3.45

גאַרדינען

ווייסע פון 0.95
קאָלירטע פון —.1

טריקאָ-וואַרען

אונטערהויזען וואַרימע פון 3.40
וואַרימע העמדער פון 3.12
דאַמען ־ רעפאָרמען פון 1.45
דאַמען-רעפאָרמען וואַרימע פון 3.40

ראַדיאָ-אַפּאַראַטען

קומען שוין אָן אין די נאָהענטסטע טעג און וועלען פאַרקויפט ווערען אויף זעהר גינ־סטיגע בעדינגונגען.

אוי וועש...

נאָר ווידזעווער שטאָפען

ווייל זיי צייכנען זיך אויס:

1. מיט דויערהאַפטיגקייט
2. שעהנעם אויסזעהן
3. זיידענעם גריף

Marka fabr. specjalna

פערלאַנגט בוימוואָל - סחורות
— פון דער —
„ווידזעווער
מאַנופאַקטור"
אַקצ.-געז.
אין לאָדז.

fabryczna ogólna

dla wyrobów O.K.

שיך

פאַר מענער, דאַמען און קינדער אין אַ גרויסען אויסוואַהל.

קאַלאָשען און באָטען

קאַלאָשען האַלב ־ וואַרימע פון 8.20
ווינטער ־ קאַלאָשען 9.70
קינדער ־ באָטען 10.10
דאַמען ־ באָטען 10.50

פּיקענע קאָלדרעס

ווייסע פון 10.36
גאָבעלין פון —.35

קוכען-געשירען

אַלומיניום (קאָמפּלעט) בעשטעהענד פון 28 שטיק אויף אויסצוצאָהלען ביז 10 חדשים פאַר 175 זל. עמאַליען און פאַיאַנס אין אַ גרוי־סען אויסוואַהל.

קאָסמעטישע אַרטיקלען

פּודערן,
קעלנישע וואַסערן
פּערפומען
קרעמען
זייפען א. אַז. וו. אין אַ גרויסען אויסוואַהל

קאָלאָניאַל-וואַרען

ערשטקלאַסיגע אין אַ גרויסען אויסוואַהל צו זעהר נידריגע פּרייזען.

דערנעהרונגס-אַרטיקלען

פּאַרין 1.55
ווייצען ־ מעהל 0000 0.54
סאַטאַרטשאַנאַ־ קאַשע 0.60
פּערל ־ קאַשע 0.65
ברויט 2־קילאָווע 0.62

ראַקיטשינער 54, טעלעפאָן 182-10.

צופאָהר מיט די טראַמווייען 10 און 16.

אַבאָנעמענט-פּרייז: אין לאָדז – 5 זל. אַ חודש מיט צושטעלען אַ היים; אויף דער פּראָווינץ 6 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד – 8 זל.
פאַר'ן איינהאַלט און טערמינען פון די אַנאָנסען איז דער פערלאַג נישט פאַראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בייטאָג און ביינאַכט.

אַנאָנסען-פּרייז: פאַר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאָג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפּאַלטען
אין טעקסט—40 . . . . 60— 4
נאָכ'ן טעקסט—12 . . . . 18— 8
פאַר אַ מיליטער-שורה: ... דער שטאָט 50 פּראָצ. טייערער. אויסל. 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. אַ וואָרט

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.